

Riksdagens protokoll

2000/01:3

Onsdagen den 20 september

Protokoll
2000/01:3

Kl. 09.00 – 12.15

1 § Ny riksdagsledamot, m.m.

Upplästes och lades till handlingarna följande från Valprovsningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot och ersättare för riksdagsledamöter

Till Valprovsningsnämnden har från Riksskatteverket inkommit bevis om att Lennart Axelsson (s), Nora, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.om. den 19 september 2000 sedan Hans Karlsson (s) avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot. Från Riksskatteverket har också inkommit protokoll angående utseende av ersättare.

Valprovsningsnämnden har denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och protokollet angående ersättare och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 19 kap. 11 § vallagen.

Stockholm den 19 september 2000

Lars Tottie/

Kerstin Siverby

2 § Debatt med anledning av budgetpropositionen

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2000/01:1 med förslag till statsbudget för budgetåret 2001, reviderad finansplan, budgetpolitiska mål, ändrade anslag för budgetåret 2000, skattefrågor m.m.

Anf. 1 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Ärade ledamöter och åhörare! Det är med stor stolthet som jag i dag kan presentera en budget som kännetecknas av reformer och ett fortsatt ansvar för en balanserad ekonomisk utveckling. Inflationen är låg. Räntorna är låga. De offentliga finanserna uppvisar betydande överskott. Redan nästa år har nettoskulden försvunnit. Vår ekonomi växer i år med nära 4 % och förväntas öka nästan lika mycket nästa år. Målet om 4 % arbetslöshet, som sattes upp för fyra år sedan, är så gott som nått. I dagens situation har vi utrymme både för att öka utgifterna och att sänka skatterna, och ändå kan vi betala av mer på statsskulden än vi tidigare hade planerat.

Ja, det är så vi politiker oftast brukar beskriva verkligheten, och det är naturligtvis en riktig beskrivning. Men det finns också en annan verklighet som vanliga människor upplever och som inte alltid fångas upp av siffrorna i en statsbudget. Den verkligheten kan ligga här i Stockholm, i något område som exempelvis Rinkeby. Den kan också ligga i andra områden i vårt land där det sedan länge växer så att det knakar. Men den kan också ligga i ett område med mindre orter, exempelvis Valdemarsvik i Östergötland. Jag såg häromdagen i en av våra kvällstidningar ett reportage om att arbetslösheten där hade gått från 9 % år 1994 till att i dag vara lägre än 1 %. Det var egentligen bara Gnosjö som kunde konkurrera med Valdemarsvik.

I ett radhusområde i Valdemarsvik bor trebarnspappan och verkstadsarbetaren Sven-Olov. I tidningen berättar han att han var arbetslös för fem år sedan, liksom många av sina bekanta, men nu har han fått jobb. Han konstaterar i dag att det finns hur mycket jobb som helst. Maskinerna går dygnet runt, säger han.

Hans granne i samma område, musikläraren Arne, ser också den positiva utvecklingen. Han säger: Företagen anställer folk. Man hör inte längre talas om arbetslösa. Kunskapslyftet har nog betytt en hel del.

För Thomas, som driver en krog i Valdemarsviks skärgård, innebär uppgången också att kunderna strömmar till. Han säger att han har haft sin bästa sommar sedan år 1987.

Så skulle jag kunna fortsätta att räkna upp vittnesmål om en verklighet som är uppgångens och framtidstrons Sverige – människor som kommit in på den utbildning de har önskat eller fått det där jobbet som inte fanns för fem sex år sedan, vanliga människor som varit med och tagit Sverige ur krisen och som nu kan se att deras uppoffringar har gett resultat.

Men det finns naturligtvis också en annan bild – av orättvisor, av människor som kämpar med ekonomiska problem – som vi som politiker ska möta. Det finns inte bara den ena bilden; det finns också den andra bilden. Det är naturligtvis en sporre för oss, när det nu går bättre för svensk ekonomi, att också möta orättviseproblemen, möta de människor som fortfarande har en alldeles för låg ekonomisk nivå att leva på.

Det är inte regeringen som ger människor nya jobb och bättre utbildning. Men med rätt politik möts inte längre människors vilja till utbildning, jobb och utveckling av en verklighet som på 90-talet, då företagen avskedade och då möjligheterna till utbildning inte var lika bra som i dag.

För att också ett framtida Sverige ska stå starkt krävs därför att vi investerar i framtiden. I budgetpropositionen står barnen och barnfamiljerna i centrum för politiken. Att just satsa mer pengar på skolan är en sådan viktig framtidsinvestering. På samma sätt som vården under de närmaste åren tillförs 9 miljarder kronor kommer nu skolan att få kanske det dubbla åren framöver, och nivån på det statliga stödet till skolan kommer att växa upp till 5 miljarder kronor. Det kommer att ge kommunerna möjlighet att anställa bortåt 15 000 lärare, skolpsykologer, kuratorer och annan personal som behövs i skolan för att förstärka inte minst grundskolan, som kanske var det område under 90-talet som mest såg personal- och lärartätheten minska.

Vi fullföljer naturligtvis också de reformer från vårpropositionen som vi presenterade om barnbidragshöjningar. För andra året i rad höjer vi barnbidragen. Det är en hundralapp mer i månaden i plånboken för barnfamiljen i radhusområdet i Valdemarsvik, och också för alla andra barnfamiljer. Maxtaxereformen påbörjas nu, samtidigt som skolan, vården och omsorgen får mer pengar. Biståndet höjs. Offensiven för tillväxt, jämställdhet, rättvisa och full sysselsättning fullföljs. Nästa år har vi en reformdagordning om 18 miljarder kronor. Vem hade trott det på 90-talet?

På den socialdemokratiska reformdagordningen finns också fortsatta insatser för landets pensionärer, med inriktning framför allt på de sämst ställda. Det handlar om höjda bostadstillägg, vilket ger en halv miljon pensionärer bättre förutsättningar att klara sin ekonomi. Men det handlar också om att 1,7 miljoner pensionärer får sänkt skatt genom de höjda grundavdrag som föreslås. Året därpå, år 2002, kan landets ATP-pensionärer också räkna med ytterligare en uppräknings av pensionen jämfört med i dag.

Alla dessa reformer är möjliga tack vare att vi har kunnat lyfta landet från en djup krissituation till dagens goda ekonomiska läge. Avgörande för hur väl vi kommer att lyckas i framtiden är framför allt hur vi i dag och de kommande åren kan bidra till att skapa ännu fler arbetstillfällen.

Såväl den ideologiska som den ekonomiska grunden för regeringens politik har varit och är jobben. När vi 1996 satte upp målet att halvera arbetslösheten, från 8 % till 4 %, var det många som betvivlade möjligheten att nå det resultatet. Det var många här i kammaren som utgjöt sin tveksamhet och sade att det där var ett fullkomligt omöjligt och orealistiskt mål. Men vi kan nu se att vi är på väg att nå målet och att vi kan gå vidare mot den fulla sysselsättning som naturligtvis är den socialdemokratiska regeringens mål.

Samtidigt ska vi vara ödmjuka och inte förivra oss. Det handlar också om att vi har en ekonomisk tillväxt som är beroende av vad som händer i vår omvärld, internationellt, och vi är även beroende av vad som händer här hemma när det gäller löners och prisers utveckling och mycket annat. Därför gäller det att inte göra om de ekonomisk-politiska misstag som vi kan se på sina håll ute i världen och som vi själva i vårt land kanske har ödesdigra erfarenheter av.

Det är viktigt att inte ha sådana utgiftsökningar eller sådana skattesänkningar som kan äventyra den goda ekonomiska utvecklingen. Det är därför vi föreslår en ökad avbetalningstakt på den offentliga skulden. Det är därför vi föreslår att överskottsmålet nästa år höjs från 2 % till 2,5 % av bruttonationalprodukten.

Men även efter en sådan ambitionshöjning, med ett höjt överskottsmål, finns det utrymme för att genomföra skattesänkningar. På samma sätt som de mest utsatta grupperna kompenseras för flera av de åtgärder som genomfördes under budgetsaneringen genom exempelvis höjning av ersättningsnivåerna till 80 %, höjda pensioner, barnbidrag och annat, finns det utrymme att kompensera för de skattehöjningar som framför allt har drabbat löntagare med låga eller medelstora inkomster.

Den 1 januari i år sänktes inkomstskatten så att en fjärdedel av egenavgifterna kompensades samtidigt som den s.k. brytpunkten höjdes. Den andel av befolkningen som betalar statlig skatt minskade därmed

från 19 % till 18 %. För en normalinkomsttagare exempelvis i radhusområdet i Valdemarsvik och andra ställen i landet innebär det en skattesänkning på mellan 200 kr och 300 kr per månad.

Vi tar nu nästa steg i skattereformen. Det innebär att hälften av egenavgifterna kommer att kunna kompenseras samtidigt som vi räknar med att det höjda grundavdraget i kombination med egenavgiftskompensationen gör att andelen som betalar statlig skatt nästa år sjunker till 16 %. Vi kommer då närmare det mål som vi har satt upp om att högst 15 % av befolkningen ska betala statlig skatt.

Utöver mer pengar i plånboken medför en kompensation för egenavgifterna att det lönar sig mer att jobba, därför att vi sänker marginaleffekterna. Tillsammans med vårt maxtaxeförslag och den höjda brytpunkten för den slutliga skatten ökar det företagens och arbetsgivarnas möjligheter att få mer arbetskraft. Vi kan på så sätt undvika det som är den ekonomiska politikens gissel, att vi kan hamna i en situation där vi har arbetskraftsbrist som gör att vi driver på löneutvecklingen och efter hand också får inflationstendenser.

Vi tar i budgetpropositionen ett fortsatt steg när det gäller den s.k. gröna skatteväxlingen. Den omfattar i det förslag som nu föreligger 3,3 miljarder kronor. Det är inget nytt, egentligen. Redan i samband med skattereformen i början av 90-talet tog Sverige under den dåvarande socialdemokratiska regeringen som ett av de första länderna i världen de första stegen mot en grön skatteväxling, även om det inte kallades så på den tiden.

När vi nu tar nästa steg är vi övertygade om att det kan bidra både till att vi kan få en bättre livsmiljö för våra barn och barnbarn i framtiden och att vi kan utforma den på sådant sätt att den bidrar till ökad sysselsättning.

Självfallet ska inte en skatteväxling äventyra industrins internationella konkurrenskraft. Då skulle den leda till både sämre miljö och ökad arbetslöshet. Därför har vi också utformat den gröna skatteväxlingen på ett sådant sätt att tillverkningsindustrin inte drabbas av ökade kostnader och får en försämrad konkurrenskraft.

Vi lägger också i budgetpropositionen fram förslag om ändringar i fastighetsskatten. Vi föreslår att marknadsvärdet åter ska styra taxeringsvärdena. Samtidigt föreslår vi att fastighetsskatten på småhus sänks från dagens 1,5 % till 1,2 % och att gränsen för förmögenhetsskatten höjs till 1 miljon kronor för ensamstående och till 1,5 miljoner kronor för sammanboende.

Den ekonomiska politik som lett till lägre räntor har kraftigt minskat boendekostnaden för småhusboende. Bara kostnaden efter skatteavdrag för ett femårigt villalån på 500 000 kr har sedan regeringsskiftet 1994 minskat med ca 1 700 kr per månad. I många storstadsområden är miljonlån inget ovanligt bostadslån. Då handlar det om en minskad räntekostnad på över 3 000 kr per månad. Det är det stora tillskottet till bostadspolitikerna för att sänka den andel som boendekostnaden tar av inkomsterna.

De som bor i hyreshus har inte fått lika stor del av dessa lägre räntor. Det är därför som regeringen nu också föreslår att fastighetsskatten på hyreshus sänks ännu mer. Från 1,5 %, som var den ursprungliga nivån,

till 0,7 %. Nu har hyresgäströrelsen ett stort ansvar för att bevaka att den här skattesänkningen verkligen fullt ut kommer hyresgästerna till godo.

Resultatet för dessa förändringar inom fastighetsområdet är att de allra flesta hyresgäster och bostadsrättsinnehavare kommer att få lägre boendekostnader. Bland småhusägarna kommer ungefär hälften att få sänkt skatt, medan den andra hälften får höjd skatt. De som vinner mest på de nu föreslagna förändringarna är de som bor på mindre orter och i glesbygdsområden, där priserna legat stilla eller ökat mycket lite under senare tid.

Högre blir fastighetsskatten främst för dem som bor i tillväxtregioner som storstäderna. Men det gäller att komma ihåg att ett normalt villahushåll i Stockholm och Göteborg i genomsnitt får mer än dubbelt så mycket i inkomstskattesänkning som de får i skattehöjning på fastigheten. Det är naturligtvis just därför vi kan fortsätta att sänka skatterna. Egenavgifterna och det höjda grundavdraget gör att vi ändå kan se till att de allra flesta människor får en ökad hushållsinkomst nästa år.

Kvar finns naturligtvis problem när det gäller personer med låga inkomster och de som bor i områden som är attraktiva och har haft en snabb ökning av fastigheternas taxeringsvärde. Därför kommer vi att utarbeta en begränsningsregel som innebär att uttaget av fastighetsskatt under vissa förutsättningar begränsas till en del av hushållsinkomsten. Inriktningen är att hushåll med normala inkomst- och förmögenhetsförhållanden inte ska betala mer än 6 % av hushållsinkomsten i fastighets-skatt. De nya reglerna ska kunna träda i kraft redan den 1 januari 2001. Även om vi kommer att återkomma senare till kammaren med ett förslag finns det möjlighet att utforma förslaget så att det träder i kraft retroaktivt från årsskiftet 2001.

Det här är huvuddragen i den budget som regeringen i dag lägger fram. Det är en reformbudget där barnen står i centrum genom allt från en stor skolsatsning och lägre avgifter i barnomsorgen till föräldraförsäkring under längre tid, höjda barnbidrag och avbetalning på statsskulden.

Men det är också en budget där pensionärerna, främst de sämst ställda, får dela uppgången i ekonomin genom höjda bostadstillägg, mer pengar till vården och skattesänkningar genom höjda grundavdrag och, vilket många pensionärer är oerhört angelägna om, en stor satsning på resurser till polisen som får miljardbelopp de kommande åren.

Genom olika inkomstskattesänkningar ger vi dessutom tillbaka pengar till de löntagare som var med och betalade under de svåra åren på 90-talet.

Budgeten är ett resultat av ett samarbete mellan den socialdemokratiska regeringen och dess samarbetspartier Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Jag vill därför rikta ett varmt tack till dessa båda partier för ett gott samarbete i de förhandlingar som vi har genomfört. Visst har vi ibland haft olika uppfattningar om skattesatser, avgiftsnivåer och annat. Men så är det i en förhandling. Det viktiga är att vi har kunnat enas om en budget som i sin helhet ger en mycket bra grund för en fortsatt utveckling av Sverige och som är en bra start för 2000-talets svenska ekonomi.

(Applåder)

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 2 GUNNAR HÖKMARK (m):

Fru talman! Den första meningen i budgeten säger att detta är en budget för framtiden. Jag vill gärna säga att det brukar budgetar vara – annars är de inga budgetar.

Men, det här är inte en reformbudget där barnen står i centrum, som finansministern just sade, utan det här är en utgiftsbudget där det offentliga står i centrum. Snarare än drömmen om framtiden är det drömmen tillbaka till 70-talet som präglar denna budget.

Inför alla de problem och utmaningar som Sverige möter, ett tudelat samhälle, arbetslöshet samtidigt som vi har växande arbetskraftsbrist, internationaliseringen, globaliseringen, kunskapssamhällets nya krav, väljer regeringen att göra bara en sak när det går som bäst för Sverige, nämligen att ”sticka huvudet i konjunkturen” och inte göra någonting av det som är viktigt i den tid vi nu lever i.

Vi lever i ett samhälle som alltmer kännetecknas av att det är den enskildes kunskap och kompetens som betyder alltmer. Det är ett glädjebudskap. Det innebär egentligen att ingen längre är riktigt utbytbar mot någon annan. Vi kan alla göra skillnad. Det är de samhällen som bäst kan erbjuda sina medborgare frihet för deras drömmar och frihet att skapa som kommer att vara de samhällen som ger den största tryggheten i en föränderlig tid. Vi lever i en värld där internationaliseringen och den globala ekonomin ställer nya krav och skapar nya möjligheter. Tillsammans med den utveckling som kunskapssamhället innebär växer det fram en ny ekonomi som är gränslös och där de geografiska avstånden betyder allt mindre och omedelbarheten och tiden alltmer. När människorna, handeln, forskningen, utvecklingen och företagen blir alltmer rörliga, blir också skattebaserna alltmer rörliga. Det gör också att valet står mellan starka skattebaser eller höga skattesatser.

Inför allt det som sker i vår tid och i vårt samhälle finns egentligen bara den gamla 70-talspolitiken. Trots att vi nu mitt i högkonjunkturen har de bästa förutsättningarna att öppna de fantastiska möjligheter som kan göra Sverige till ett ledande välfärdsland, väljer regeringen 70-talspolitiken i stället för reformpolitiken inför framtiden.

Vi borde göra Sverige till ett samhälle friare än andra länder, öppnare än andra för vad den enskilda människan vill och kan genom att bryta upp från föreställningen om att allt ska lyda under den politiska överhetens makt och att allt inom kollektivet är utbytbar med varandra. Det finns t.ex. ingenting så individuellt som skolan. Varenda elev borde åtminstone någon gång per dag få känna att hon är den enda som är som hon i hela världen och att det är fantastiskt – om hon är dyslektiker eller ej, om hon är muslim eller kristen, om hon bor i Rinkeby, Rosengård eller i Hässelby gård, om hon är ett under i matte eller ligger under i kemi. Det finns ingenting som är så personligt som vården. Varenda patient borde få känna varenda stund att det är hon som är patienten som väljer sin läkare, som har rätt att få välja vård i tid. Men det finns ingenting av detta.

Vi borde vara ledande när det gäller att reformera kunskapssamhällets viktigaste samhällsområden. Skolan skulle kunna vara en bas för en utveckling av det moderna utbildningssamhället, dvs. läraren är en del av den nya ekonomin utan byråkratins gränser men med kunskapens alla möjligheter. Sjukvården skulle kunna vara en öppen del i ett samhälle

med ett näringsliv som blir ledande i den medicinska utvecklingen, som är på väg att förändra samhället och världen ännu mer än vad vi för några år sedan kunnat drömma om att informationstekniken kunde göra. Arbetsmarknaden kan öppna upp samhället för alla dem som i dag både saknar jobb och fotfäste i samhället, men det finns inga reformer inom detta område.

Vi borde göra oss främst och ledande i konkurrensen om företagande och kunskap. Men då kan vi inte ha skatter som driver företag och företagsägande utomlands. Skatterna straffar utbildning och kompetens och motverkar att fler söker sig till akademisk utbildning och till den akademiska världen. Det är skatter på sparande och investeringar som gör att sparande och investeringar flyttar utomlands. Inga av dessa problem och utmaningar finns med i budgeten.

Fru talman! Det som blir avgörande för välfärden och människors trygghet i framtiden kommer inte längre att främst vara de svenska företagens konkurrenskraft utan Sveriges konkurrenskraft om företagande och kunskap. Det kräver reformer. Vi ser redan i dag, alltifrån företag som flyttar ut till alkohol som köps i utlandet och svenska åkerier som flaggar ut, att reformer krävs.

Sverige borde nu påbörja en skattepolitisk reformpolitik som leder till ett lägre skattetryck än vad många andra länder har. För att utvecklingen ska vara mer dynamisk i vårt land, för att jobben ska växa snabbare, för att vi ska vara bättre än andra, krävs att vi avvecklar den överbeskattning som drabbar företagande, sparande och investeringar och som minskar utbudet i ekonomin. Det kräver också en mycket bredare ansats än så.

Vi moderater presenterade för några veckor sedan ett förslag till en stor inkomstskattepolitisk reform. Vi vill att det utrymme som återhållsamhet med offentliga utgifter skapar tillsammans med en växande ekonomi ska användas för att sänka skatterna. Svenska låginkomsttagare ska ha en bättre trygghet än vad de har i dag. Utgångspunkten för vår skattereform är att man ska kunna leva på sin lön. I ett modernt samhälle ska människor känna både oberoende och trygghet. Människor med höga inkomster ska inte beskattas så att de flyr landet. Kunskapssamhället ställer andra krav än vad industrisamhället gjorde. Det måste löna sig att utbilda sig. Det ska alltid vara möjligt att arbeta mer eller mindre när man så vill, men det ska alltid löna sig att arbeta. Därför vill vi införa ett grundavdrag på 50 000 kr per person. Vi vill ha ett förvärvsavdrag som gör att bara 85 % av arbetsinkomsten beskattas. Det ska alltid löna sig att arbeta. Vi vill avveckla den statliga inkomstskatten. Så rustar vi Sverige för att stå främst i den globala ekonomin.

Men i den budget som regeringen har presenterat har vänsterblocket glömt, eller förträngt, globaliseringens konsekvenser för rörliga skattebasen. Den allra största delen av det utrymme som nu finns för att sänka skatter väljer ni att använda för att öka amorteringarna ännu mera, trots att vi har ett minskande statsskuldproblem men ett växande strukturproblem i den globala ekonomin.

Internationella valutafonden pekade på i sin rapport om Sverige att nu är tillfället för Sverige att hålla igen på utgifterna, sänka skatterna och skapa bättre förutsättningar för långsiktig tillväxt. OECD har understrukit behovet av sänkta skatter för att få fram fler och nya jobb för dem som i

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

dag står utanför arbetsmarknaden. Det handlar om förändringar av en helt annan omfattning än de förslag ni lägger fram i dag.

Vänsterblockets inre motsättningar blockerar alla de reformer som nu behövs. Ni höjer skatterna på boende i våra överhettade tillväxtregioner i stället för att sänka fastighetsskatten i hela landet. Tillsammans med det faktum att ni inte gör någonting åt problemen med våra vägar innebär att ni ytterligare stryper tillväxten i de regioner i landet som är av avgörande vikt för tillväxten i hela landet. Ni höjer dieselskatten och försvårar vardagen för hundratusentals människor i vårt avlånga land. I stället för att sänka skatterna så att låginkomsttagarna får en rejäl del av sin inkomst skyddad från skatt nöjer ni er med en ytterligare kompensation för egenavgifterna på 200 kr. Den framväxande arbetskraftsbristen möter ni genom fortsatta samtal om att alla ska arbeta mindre. Ni kan inte ens förmå er att sänka alkoholskatten – som leder till minskade skatteinkomster.

Sänkt och höjd fastighetsskatt, höjda energiskatter, gödelskatter som går tillbaka till jordbruksnäringen som kompensation för höjd dieselskatt och 200 kr i kompensation för egenavgifterna är er politik för att möta den nya ekonomin. Det imponerar inte.

Men mer än så orkar ni inte med. Vänsterblocket är fångat av sina inre motsättningar. Ett parti är företagarfientligt. Ett annat parti är tillväxtfientligt. Båda partierna är Europafientliga, och båda partierna är populistiska. Jag citerar delvis finansministern, som alldeles nyss själv tackade för det goda samarbetet, som anser att vi kan få större välbefinnande genom att arbeta mindre.

Det som förenar er är att ni motarbetar de reformer som gör att människor kan bestämma mer själva. Då drabbas de som allra mest behöver valfriheten. Det är pojken med dyslexi. Det är den gamla damen med starr. Det är mannen som väntar på sin hörapparat. Ni vill hellre ha kollektiva köer än att låta människor individuellt bestämma. Det drabbar människor. När ni söker upprätta den politiska överhetens makt över människors välbefinnande genom ökade bidrag i stället för att minska beroendet av bidrag, orkar ni inte med stödet till dem som behöver det offentliga stödet allra mest.

Änkorna har ni i Miljöpartiet och Vänsterpartiet svikit. Jag tycker att det är på sin plats att vi i dag får höra en förklaring – det behövs inte från Ringholm – från Vänsterpartiet, som har lovat att göra någonting åt detta.

De handikappade får inte det stöd som de behöver, och de sämst ställda pensionärerna får fortsätta att stå tillbaka.

Skälet till att vi inte ser några reformer är enkelt. Ni är emot de reformer som rubbar den politiska maktens överhet och som öppnar för det som är framtidens möjligheter, på samma sätt som ni alltid har varit emot de reformer som skapar förändringar och ökat utrymme för människor själva att bestämma.

Ni var emot personalkooperativa daghem. Ni var emot föräldrakooperativa daghem. Ni var emot trefamiljssystem. Sedan var ni emot privata daghem. Sedan var ni emot privat sjukvård, och ni var emot förmedlingsföretag och skrivbyråer. Sedan var ni emot rekryteringsföretag och bekämpade privata arbetsförmedlingar. Ni var emot fristående skolor, och ni var emot skolpeng. Ni motarbetade den fria radion. Ni var emot fristående TV-kanaler. Ni var emot avregleringen av telemarknaden. Ni var emot att privatisera Telia.

Ni har varit emot reform efter reform som har gett människor nya möjligheter och som har gett Sverige växtkraft. Ni motarbetar alla de samhällsförändringar som ger den enskilda människan kraft att bestämma över vardagen. Och nu är ni emot företagande inom sjukvården och företagande inom skolan. Ni lägger en budget där det viktigaste syftet är att gå tillbaka till 70-talets drömmar, att stärka kollektivets makt över välfärden, i stället för att sänka skatterna och ge människor en ökad makt över välfärden.

Bosse Ringholm är den politiker som mer än någon annan har gett motboken ett ansikte. Den här budgeten är en enda stor motbok.

Därför står vi nu, när vi närmar oss ett val, inför två helt skilda politiska linjer. Å ena sida är det ett vänsterblock, som trots högkonjunkturen inte kan dölja att det inte är regeringsdugligt, eftersom det inte kan samla sig till de reformer som framtiden kräver, och därför hellre ökar de offentliga utgifterna som svar på varje nytt problem. Å andra sidan är det en borgerlig politik, som vill reformera för att ge medborgarna i hela vårt land både större frihet och trygghet i en tid av förändringar.

Det är de alternativen som står emot varandra. Med den budget som regeringen har presenterat tror jag att de alternativen är tydligare än någonsin. Det kommer vi att visa under den motionsperiod och de debatter som nu följer.
(Applåder)

Anf. 3 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! Jag kan börja med att hålla med Gunnar Hökmark om en sak, och det är att den här budgeten naturligtvis kunde vara bättre. Det är kanske udda att någon som står bakom budgeten håller med om det. Men jag tror att alla inser att precis så är det. Jag tror t.o.m. att Bosse Ringholm kan tänka att den kunde vara bättre.

Budgeten är ju resultatet av en överenskommelse mellan tre partier, en kompromiss, och då får ingen precis som han vill. Man får ju inte ens precis som man vill i det egna partiet alltid. Så är det, och så ska det väl vara i en demokrati. Man ska lyssna på varandra – det är väl bra. Utifrån ett sådant perspektiv tycker jag att den här budgeten är mycket bra.

Det finns de i medierna som koncentrerar sig på att utse vem som vann och vem som förlorade. Jag tror att det för tanken fel för politiken. Politik får inte förvandlas till det som de håller på med i TV, de s.k. dokusåporna *Baren* och *Big Brother*, där man ska ge poäng, votera ut någon osv. Så ska inte politik vara.

Tänk på alternativen! Vad vore alternativet till den här uppgörelsen? Jo, det vore en budget utan majoritet och med politisk instabilitet. Eller också vore det en budget som är förankrad högerut – det är värt att tänka på för alla dem som tycker att samarbetet bör brytas. Det skulle inte svara mot det uppdrag som väljarna gav oss i förra valet. Det uppdraget var en långsiktig vänstersamverkan, inte högersamverkan. Det är en samverkan för trygghet, uthållig tillväxt och solidaritet.

Man behöver ändå inte stänga dörren helt för allt vad den borgerliga oppositionen säger. Vi hörde att Gunnar Hökmark här visade på punkter där vi på vänstersidan nog har fått ompröva våra ståndpunkter. Vi har nog gjort våra misstag, och det ska vi ta på oss. Vi ska inte stänga dörrarna kategoriskt.

Men då ska vi ha en borgerlig opposition som är villig att vara lite ödmjuk och lyssnande och som erkänner att allt inte är elände, elände, elände och motbok. Det öppnar inte några vägar till att lyssna, utan det stänger dörrarna och blockerar det politiska samtalet. Låt oss vara lite mer ödmjuka. Debatten får visa om vi har en sådan opposition i de kommande talen eller i replikerna från Gunnar Hökmark.

Det är sant att Sverige går bättre och bättre dag för dag. Men vi politiker ska nog inte berömma oss för allt. Det är inte i grunden vi som skapar det här, utan det är löntagare och företagare ute i samhället.

Vi ska också vara ödmjuka och erkänna att tillväxten har skapat ökade klyftor mellan regioner och mellan inkomstgrupper.

Vi ska också vara ärliga och erkänna att det inte är många ute på sjukhusen som har känt av de goda tiderna. I Västra Götaland har man på sjukhusen inte alls känt av de goda tiderna, Gunnar Hökmark. Man har inte känt av det i äldreboendet och inte i klassrummen. Det får vi i Vänsterpartiet vara ödmjuka och erkänna.

Med fler i arbete kommer klyftorna att minska. Men vi behöver också politiska beslut som vågar fördela tillväxten så att den kommer alla till del. Först då kan vi återställa det förtroende som behövs, det sociala kontrakt som behövs, för en uthållig tillväxt. Det förtroendet är naggat, och vi behöver återställa det.

Vi ska inte förhäva oss – det här är ingen strålände reformbudget och alla goda gåvors givare – men med den här budgeten börjar vi renovera i folkhemmet. Det är vackert så. Vi amorterar på våra gemensamma skulder.

Det är rätt fantastiskt. Förr sade borgarna alltid: Skulden är det stora hotet. Nu säger de: Skulden är inte så allvarlig; sänk skatten i stället. Argumenten kan växla, bara man får sänka skatten.

Nu gör vi det. Vi sänker lite skatter också, Gunnar Hökmark. Var ärlig! Tänk på mannen som kom till Åmål och sade "alltid något". Vi sänker skatterna.

Vi sänker skatterna med uppemot 30–34 miljarder om vi ser på nationalräkenskaperna. Det är den sanna bilden. Vi amorterar på skulderna. Finansministern är så blygsam att han säger att vi amorterar med 2 ½ %. Det är sant; så kan man uttrycka saken. Man kan också uttrycka det så att vi amorterar med 3 ½ %. Om man har satt ett utgiftstak som är fast och sedan sätter ett sparmål, kan det som blir över och som inte går till sänkt skatt bara användas till amortering.

I teorin har vi ett sparmål på 2 ½ %, men i verkligheten kommer det att vara 3 ½ %, ungefär 70 miljarder. Det är inte lite pengar.

Vi klarar av mycket, men den icke-socialistiska oppositionen är kritisk. Och skam vore det annars!

Ta en så enkel sak som fördelningspolitiken, om man nu är så kritisk. Vore det inte på tiden att samtliga oppositionspartier i dagens debatt, eller åtminstone i de kommande motionerna, redovisar fördelningseffekterna av sina förslag och då redovisar allting, inte bara framsidan, dvs. skattesänkningen, utan också baksidan, dvs. hur man ska finansiera alla de sänkta skatterna?

Vi hörde debatten mellan Bo Lundgren och Göran Persson, och där försökte Bo Lundgren äntligen lyfta fram fördelningspolitiken. Han sade

att med det moderata skatteförslaget minskar faktiskt skillnaderna mellan de högst betalda och de lägst betalda.

Nu börjar kritiken bita. Nu börjar man förstå att det finns något som heter fördelningspolitik. Men det är väl inte så svårt att presentera en hyfsad fördelningsprofil om man kan vräka ut hur mycket som helst på skattesänkningar. Att borgarna har misslyckats med detta är nästan en prestation. Svårigheten är ju att presentera en bra fördelningspolitik när man har finansierat det. De finansierar det med mängder av neddragningar.

Det är inte svårt att vara försäljare om man bara kan gå ned i pris. Det är klart att jag kan sälja mer då. Men om jag samtidigt går ned i kvalitet blir det betydligt svårare.

Varje normal kund värderar pris och kvalitet. Vad väljer man när man åker på semester – trestjärnigt hotell med helpension eller ospecificerad flygstol någonstans? Man går inte bara efter priset om man är en förständig resenär.

Det är farliga resor som borgarna bjuder oss, för det är ospecificerad inkvartering någon helt annanstans än i ett socialt folkhem. Det är det man ska akta sig för.

Har ni tänkt på att det oftast är de högavlönade, som faktiskt har råd, som klagar över de höga skatterna, medan många som har lite betalar – det är klart att de inte tycker att det är kul att betala skatt, för det är inte kul – utan större klagan? Hur kan det komma sig att den som borde klaga inte klagar och den som har råd klagat? Hur kan det komma sig?

Jo, den som har mycket vet att han har råd att betala tillägg när han kommer fram för att kunna köpa det han vill ha. Men den som har lite vet att han får se över sina slantar. Han får gå ihop solidariskt med andra för att klara sig. Det är så enkelt det är. Den som har lite vet, utan att ha gått en enda nationalekonomisk kurs på de fina akademierna, att Milton Friedman – den nyliberale ekonomen – har rätt. Det finns inga gratisluncher. De vet att välfärden måste betalas, och då vet de att det är ganska klokt att göra det solidariskt tillsammans. Det blir billigare och effektivare och man får mer för pengarna. Det är en väldigt enkel princip. Det är därför vi slår vakt om den generella välfärdspolitiken.

Borgarna säger att man kanske inte behöver sänka skatten just nu, för nu går det faktiskt bra. Förr sade de att man måste sänka skatten för att få fart på Sverige. Nu är det fart på Sverige. Nu måste man hitta nya argument. Vi kommer att tappa fart i framtiden, säger de nu. Men har ni tänkt på en sak? Vi fick fart på Sverige trots att vi höjde skatterna rekordmycket 1994. Det skedde inte tack vare skattehöjningen. Så dumma är inte vi i Vänstern att vi tror att höjd skatt ger fler jobb. Men vi inser också att borgarna har fel när de säger att sänkt skatt ger fler jobb. Det är inte så enkla samband i politik att man trycker på en knapp och så händer det man vill. Men vi fick ned underskotten och räntorna, och med det som grund ökar antalet jobb och produktiviteten växer. Det är bra, det.

Det är så bra, fru talman, när verkligheten får vederlägga teorierna. Det blir så oerhört mycket enklare att diskutera då. Nu kan vi diskutera mer komplicerade saker än dessa teorier. Det är faktiskt hur vi ska få statens inkomster och utgifter att gå ihop på ett bra sätt.

Budgetsystemet gör att det mesta kring utgifterna bestäms redan på våren. Gränserna för statens utgifter bestäms inte av inkomsterna, som i

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

en normal hushållsekonomi, utan av ett utgiftstak som man lade fast för tre år sedan och som spikades ännu en gång i våras. Det här är ett system som gör vårt gemensamma arbete både enklare och mer komplicerat.

Vi kan inte använda ökade inkomster till ökade utgifter utan bara till amorteringar eller till sänkt skatt. Så får vi stuva om under taket. Men redan nu klarar vi av att stärka tandvården, återinföra kontaktdagar, stärka skolan, stärka arbetsmiljön och stärka naturvården. Och fler satsningar, mindre i pengar, men viktiga för jämställdheten. Redan i våras gick det mer till pensioner och barnbidrag. Redan i våras gick det mer till kommunerna.

Inför höstbudgeten ville vi i Vänstern satsa mer på skolan för 2001 och vänta lite grann med åren därefter. Vi har ju ett budgetsysteem som gör att vi tar långsiktiga saker på våren och kortsiktiga på hösten. Vi vill ha respekt för budgetsysteem. Vi är ordningsamma människor, vi i Vänstern. Vad hände då?

Det finns de, fru talman, som säger att Vänstern är ett överbudsparti som alltid ligger över. Men i denna fråga fick vi högre bud från regeringen. Vi gick raskt från att vara ett överbudsparti till att vara ett underbudsparti. När vi sade 1 miljard sade regeringen 5. Fru talman! Ibland är det faktiskt glädjande att bli omkörd till vänster. Det strider inte ens mot gängse trafikregler. Jag vill inte kalla s-politikerna överbudspolitiker på grund av detta. Det var okej för oss att socialdemokraterna vågade släppa sin stela hållning i denna del av budgetprocessen så att vi inte tvingades vänta till nästa vår. Det är bra att ha mera flexibla socialdemokrater, som vi nu har.

Skolan behöver dessa pengar. Frågan man kanske borde ställa sig är om skolan inte behöver dessa pengar lite snabbare än om fem år. Jag har hört att Bosse Ringholm ska ut till Rinkeby och presentera budgeten. Jag har varit lärare i grundskolan i tio år, Bosse Ringholm. Eleverna kan ibland ställa väldigt raka frågor. Det finns risk för att någon elev kommer att säga så här: "Det är ju bra, finansministern, men jag har slutat skolan om fem år. Vi har problem i skolan nu. Skulle det inte vara bättre om vi fick pengarna lite snabbare?". Det finns risk för att de ställer sådana frågor.

Kanske skulle man då kunna nöja sig med lite mindre pengar, för det är ju nu problemen finns. Om man åtgärdar dem med en gång har man kanske en bättre miljö om fem år och behöver inte så mycket pengar. Det kan vara en klok politik. Nu vet jag inte riktigt om jag håller på att bli överbuds- eller underbudspolitiker. Det får vi väl se.

Men jag tror inte att ett bra svar till eleverna är att det beror på utgiftstaket. Då kommer eleverna att säga så här: "Ni sänkte ju skatten med 34 miljarder, så då hade ni väl pengar? Ni amorterar ju 70–80 miljarder". Elever är ofta så raka och enkla. Vi förstår mer poängen med utgiftstak, men elever är ibland mer trubbiga.

Vi har klarat av att möblera folkhemmet tämligen rimligt under de tak vi har. Men, fru talman, det finns tak som måste höjas om vi på allvar ska slå vakt om vår generella välfärdsmodell. Göran Persson pekade ut några saker på LO-kongressen. Förbättrad arbetsskadeförsäkring och höjt tak i a-kassan var några punkter. När vi i Vänsterpartiet hörde talet var det någon i våra korridorer som sade att vi kanske skulle försöka värva statsministern till vår förhandlingsgrupp inför vårens förhandlingar.

Men skämt åsido – vi ska vara allvarliga – tycker jag att statsministerns tal kan ses som en öppning för mer samarbete inom arbetarrörelsen och mellan våra partier. En sådan utveckling tror jag är gynnsam för hela vänstern, för det är alltid borgerligheten som stärks när vänstern strider inbördes. Vi borde kunna stå enade på några punkter. Vi borde kunna stå enade också med LO, TCO och SACO om att vi måste höja taket i a-kassan, och det mer än i 100 dagar. Vi måste höja taket i sjukförsäkringen om vi på allvar ska tala om att vi har en generell välfärdsolitik. Där kan vi stå enade med LO, TCO och SACO. Vi måste reformera arbetsskadeförsäkringen. Det är en genuin jämställdhetsfråga. Det är kvinnorna som hårdast drabbas av den urholkade arbetsskadeförsäkringen.

När vi är klara med de reformerna minskar vi behovet av privata försäkringar och marknadslösningar. Vi ska inte behöva sprätta blå kuvert eller paket och sedan välja rätt fond och bolag för varje del i vår generella välfärd. När man betalar hög skatt, och det gör man i Sverige, har också alla rätt att kräva just en generell välfärd.

Men vi klarar ju nu att sänka skatterna. Vi sänker inkomstskatten. Vi tar bort en fjärdedel av de eländiga egenavgifterna – ett resultat av samverkan högerut. Vi lindrar skatten på boendet. Vad vi nu gör är lindringar som hoppeligen löser de värsta akuta problemen.

Här ska jag vara ödmjuk, fru talman. Jag ska erkänna att jag känner ett mått av osäkerhet när det gäller de sammanlagda effekterna av förmögenhetsskatt och fastighetsskatt för en del hushåll. Kan vi i enighet – jag vill understryka att det ska vara enighet – inom majoriteten och kanske tillsammans med oppositionen finna bättre lösningar är jag glad för det, men då får vi ha en konstruktiv samtalston.

På sikt måste vi nog ha ett helt nytt system. Jag tror att vi ska ta bort fastighetsskatten helt på hyreshus. Det är faktiskt en trippelbeskattning på hyreshusen. Jag tror att vi ska göra om fastighetsskatten till en schablonintäkt under kapital. Det är lite tekniskt snårigt, men så var det förr. Det tror jag kommer att göra systemen bättre.

Skatteväxlingen som vi nu gör är kanske ingen riktig skatteväxling enligt grundboken, men det är en bra miljöanpassning av skattesystemet. Somliga, inklusive finansministern, tycks säga att det blev lite för mycket. Andra tycker liksom miljöpartisterna, fast de nu säger att det är deras eget förslag, att det blev lite för lite. Vi i Vänsterpartiet tycker att det blev lite lagom generellt sett. Det tycker vi är bra. Vem det var som vann får andra bedöma. Jag tycker att miljön vinner på det.

Så blir det höjd skatt på el och koldioxid, men vi tar undan bensinen. De tror jag är förståndigt, för Sverige är långt och ibland krånglig att resa i. Så höjs dieselskatten med 10 öre. Skatten kommer fortfarande att ligga mycket under skatten på bensin, men jag kan förstå oron med tanke på att priserna i sig har stigit med flera kronor. Men grundproblemet är nog mer en marknad som inte fungerar än tio öre i höjd skatt. Det kan ju inte vara en tioöring i höjd skatt i januari som har resulterat i att priserna har stigit med ett par kronor nu i höst. Nej, vi förstår att det inte är så. Men jag tror att vi behöver göra någonting för den här näringen, se över dess villkor, se över konkurrensen och se över prissystemen. De enskilda små åkarna kläms nu i ett skruvstäd. De större åkerierna tycks klara sig hyfsat. Det är nog alldeles riktigt att vi behöver göra något för de mindre företagen i

den här branschen, så som vi nu har gjort för lantbruksnäringen. Det är mycket bra insatser. Det tog tid, men nu är vi överens med regeringen om att göra de här viktiga positiva insatserna för lantbruksnäringen. Det är bra.

Fru talman! Jag ska slutligen kommentera arbetstidsfrågan. Vi i Vänstern har inte nått någonstans när det gäller formella riksdagsbeslut. Det kanske kan ses som ett nederlag. Det är nog ett nederlag för oss i Vänstern, men framför allt är det ett nederlag för alla dem som hoppas på och behöver en kortare arbetsdag. Men, fru talman, ändock rör det på sig, för att travestera ett gammalt känt uttryck. Det rör på sig. Nu är tre partier överens om att det behövs en lagstiftning om arbetstidsförkortningen ska komma alla till del. Två huvudorganisationer, LO och TCO, är överens om att det behövs lagstiftning för att man ska få en arbetstidsreform, och alla inser att det behövs något mer än en extra semestervecka. I det här avseendet är vi på väg åt rätt håll, och ingen part, inget parti, ingen huvudorganisation kan diktera sin lösning för de andra. Vi lever inte längre i ett sådant samhälle där en part dikterar, men vi ska finna en lösning. Den här reformen behövs, och vi kommer att klara av den. Alla vi tre partier som är överens ska söka samförstånd med arbetsmarknadens parter för att finna formerna för en arbetstidsreform, och det kommer vi att göra.

Fru talman! Vi är tre partier som ännu en gång har visat att vi förmår att samarbeta trots att vi kan ha skilda åsikter i vissa frågor. Det är styrkan i vårt samarbete. Vi har visat i Vänstern att vi kan ta ansvar, att vi vill gå vidare och att vi tårs ta strid när det behövs, och vi står för solidaritet, jämställdhet och rättvisa. Den här budgeten är ett steg åt rätt håll, och vi ska ta fler.

(Applåder)

Anf. 4 MATS ODELL (kd):

Fru talman! Finansministern upprepade alldeles nyss gång på gång att barnen står i centrum i den här budgeten. Lite misstänksam blir man när man redan på s. 28 i finansplanen hittar maxtaxan under rubriken "En offensiv för full sysselsättning".

Det finns naturligtvis all anledning att glädja sig åt att Sveriges ekonomi just nu utvecklas lika bra som genomsnittet av OECD-länderna, men ju mer man läser i dagens budgetproposition desto tydligare blir det att det första generalfelet med regeringens politik är att regeringen vill bestämma över medborgarnas vardag så mycket som möjligt, i stort och i smått.

Ursprungligen var ju arbetarrörelsen inriktad på att befria medborgarna från beroende och överhet, men i dag är ganska många fastsurrade i ett beroende av den politiska överheten. Nu ger Persson och Ringholm på nåder alla barn 100 kr mer i månaden. Men betänk, när ni med mössan i hand tacksamt tar emot det här bidraget, att herrarna först har piskat in inte mindre än 54 % i skatt på värdet av allt arbete, alla varor och alla tjänster! Jag förstår att väljarna börjar tröttna.

Valfrihet och möjligheter till personligt ansvarstagande står inte högt i kurs. Att myndigförklara medborgarna och i Internetåldern låta dem själva få ett ökat ansvar för sina liv stämmer inte med budgetförfattarnas ideologi.

Ajournering

På grund av ett tekniskt fel ajournerades förhandlingarna från kl. 9.58 till kl. 10.15.

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 10.15.

2 § (forts.) Debatt med anledning av budgetpropositionen

Anf. 5 TALMANNEN:

Jag vill meddela att det beträffande ljudavbrottet var fråga om en kortslutning som man nu lyckats länka sig förbi.

Mats Odell har nu ordet för fortsatt anförande. Varsågod!

Anf. 6 MATS ODELL (kd):

Fru talman! Tack för det; livet är fullt av överraskningar. Vi ser hur sårbart vårt samhälle är.

Jag var nyss inne på detta med att regeringen väldigt gärna vill bestämna över oss som medborgare och över våra liv. Det är en ganska verklighetsfrämmande budget som lagts på riksdagens bord i dag. Den drabbar ganska många medborgare ganska hårt, trots de goda tiderna.

Fastighetsskatten höjs nu rejält för stora grupper av villaägare med låga inkomster. Inte minst för pensionärer som har arbetat idogt och som har amorterat på sina skulder och levt sparsamt. Uppriktigt sagt är jag mycket häpen över att ni som kallar er arbetarpartier med er fastighets-taxeringschock nu är beredda att praktiskt taget röka ut vanliga familjer ur storstadsregionernas radhusområden. Med er politik måste man snart vara IT-miljonär för att kunna bo kvar. Övriga, Lars Bäckström, får väl söka sig en ospecificerad inkvartering någonstans. Bostadskön här i Stockholm är ju sådan att det lär ta ungefär 50 år att hitta någonting.

Med dieselskattehöjningen slår regeringen medvetet mot lantbruket och åkerinäringen, två redan hårt prövade näringar.

I familjepolitiken permanentas bristen på valfrihet och respekt för föräldrarnas egna val. Den politiska överheten tror sig veta bättre än föräldrarna vad som är bäst för barnen.

Nästa generalfel med den här budgeten är att globaliseringen inte tycks existera för regeringen och dess samarbetspartier. Globaliseringens eventuella existens ska ju nu utredas – i stället för att hanteras. Hela industrivärlden är nu mitt uppe i en stark högkonjunktur, så det är inte konstigt att pengarna forsar in i den svenska statskassan, med världens högsta skattesatser på världens bredaste skattebaser och med världens effektivaste skattmasar.

Men regeringen blundar så det svartnar för ögonen inför globaliserings utmaningar och inför vådan av att ha västvärldens mest konjunkturkänsliga statsfinanser. Man vidtar bara minsta möjliga åtgärder. Därmed missar man ännu en gång chansen att i en god konjunktur göra något tydligt för att Sverige ska bli framgångsrikt i globaliserings tuffa kamp. Låt mig ta några konkreta exempel.

Finansministern noterar mycket riktigt att en del av de svenska hushållen nu lagligt kan föra med sig en större ranson av vin hem från utlandet. Men till skillnad från bl.a. Riksskatteverket och oss kristdemokrater oroar han sig inte alls för att svenska hushåll i år placerar ca 400 miljarder kronor av sitt sparkapital obeskattat i utlandet. Vår snart unika förmögenhetsskatt och dubbelbeskattning driver kapitalet ur landet – utom för 17 av de allra rikaste aktiemiljardärerna, som har fått amnesti av regeringen. Regeringen gör bara en marginell justering av förmögenhetsskatten.

Man fick nästan, Lars Bäckström, intrycket att Vänsterpartiet är berett att gå snabbare fram och att gå längre med sänkningen av förmögenhetsskatten än vad regeringen vill. Den här lilla justeringen kommer knappast att vända strömmen av kapital tillbaka till Sverige. Denna trend oroar Riksskatteverket ganska mycket – alltså att vi snabbt kommer att få allvarliga välfärdseffekter – men regeringens ideologiska skygglappar skymmer sikten.

Dubbelbeskattningen av just svenska företagsinvesteringar leder också till att utländska köpare kan betala dubbelt så mycket som en svensk köpare och ändå få samma avkastning på sin investering efter skatt. Med en sådan politik är det mycket osäkert om det kommer att finnas särskilt många företag i svensk ägo i framtiden. 46 större företag har flyttat sedan år 1997. Regeringen bedriver här en verklighetsfrämmande politik som Sverige inte har råd med.

Tänk er själva! I det långa loppet blir det ohållbart när antalet mycket gamla nu snabbt ökar, barnafödandet minskar och politiken samtidigt leder till att kapitalet flyr landet och företagen köps upp av utlandet.

Detta leder till ökad otrygghet när dagens högkonjunktur blir lågkonjunktur igen. Det finns alltså starka skäl att försöka förbättra företagsklimatet. Men här är regeringen väldigt långsam.

Redan för två år sedan lade Småföretagsdelegationen fram 81 konkreta förslag för att röja upp i den djungel av regler och byråkrati som håller på att förkväva svenska småföretagare i dag. Men en färsk rapport visar att regeringen hittills bara hunnit genomföra knappt en tredjedel av förslagen, trots det gigantiska superdepartementet, som fortfarande tycks gå på tomgång. Det finns alltså starka skäl för att försöka förbättra företagsklimatet. Även på detta område bedrivs en verklighetsfrämmande politik långt från de svenska familjeföretagarnas vardag.

Tror regeringen att de svenska åkarna sitter i sina långtradare och nöjesåker? Tror Miljöpartiet att de kör några extra varv om dieselpriiset inte går upp? Kan Bosse Ringholm vara så snäll och förklara den bärande tanken bakom hur ett högt dieselpriis ska kunna minska de svenska vägtransporterna? Vi kan väl inte dra ut järnvägsspår till avverkningsplatserna i skogen!

Det enda rätta för både lantbruket, åkerinäringen och miljön är att följa Kristdemokraternas förslag om en sänkning av skatten på den helt

svavelfria svenska miljödieseln, samtidigt som dessa näringars extra skatteryggsäcker helt lyfts av. Vi noterar att socialdemokraterna nu sent omsider när det gäller gödselskatterna, kompensation för senarelagda utbetalningar av EU-stöd går Kristdemokraterna till mötes. Men när det gäller att kompensera för den höjning av dieselskatten som i dag läggs på riksdagens bord som ett förslag har regeringen ännu inga förslag. Det är ganska naturligt. Här tycks regeringen vara splittrad och förvirrad; man både gasar och bromsar samtidigt. Hur ska ni ha det? Är det bra att dieselskatten går upp, eller är det bra att ni nu kompenserar effekterna för detta? En större förvirring över hur de ekonomiska instrumenten ska användas än detta är svår att tänka sig.

Fru talman! Det är bekymmersamt att rättssamhället i praktiken tillåts fortsätta att förfalla. Påslagen till polisen och åklagarna täcker knappt ens de svarta hål som har uppstått. De växande vardagsbrotten avskrivs i praktiken direkt på polisstationerna. Konjunkturen är god, men rättssväsendet är delvis satt ur funktion. Omfattningen av skolans kris uppgår nu till att gälla alltför. Senast i går kom en ny larmrapport. Regeringens aviserade åtgärder kommer för sent för många barn. Regeringens verklighetsfrämmande politik på skolans område har redan drabbat alldeles för många barn.

I äldreomsorgen, där många pensionärer faktiskt skinnas av skyhöga taxor, är det tydligen inte lika bråttom som på dagis med en maxtaxa. Pensionärerna hamnar som vanligt i strykklasse. En liten förbättring av bostadsbidragen sker, men pensionärerna får nästan ingen del av de skattesänkningar som föreslås – 28 kr i månaden för de lyckligt lottade. Det är bara dagens löntagare som kompenseras för inbetalda egenavgifter. Konfiskationen av änkepensionerna återställs inte, trots upprepade löften från Vänsterpartiet.

Nej, Sverige behöver snarast en ny riksdagsmajoritet och en ny regering som tydligt vill myndigförklara medborgarna och anförtro dem mer ansvar för sina egna resurser, som vill ge Sveriges i grunden goda förutsättningar att klara framtiden en rejäl chans. Den offentliga sektorns funktioner, som rättssväsendet, en fungerande skola, en värdig vård av våra gamla och sjuka, måste tillförsäkras bättre möjligheter än hittills att fungera. Det handlar inte bara om pengar, det handlar om mycket mer. Här har regeringen ännu en gång misslyckats. Kristdemokraterna kommer den 5 oktober att lägga fram sitt alternativ till regeringens budgetproposition.

(Applåder)

Anf. 7 LENA EK (c):

Fru talman! Ledamöter, åhörare och tittare! Finansministern säger att han presenterar en reformbudget. Det är inte sant. Det spenderas pengar, men reform betyder förändring. Det här är en budget som bevarar gamla strukturer och som dessutom är fördelningspolitiskt sned. De reformer som föreslås – 12 minuter om dagen i minskad arbetstid om några år och 20 kr i månaden i sänkt arbetsgivaravgift – är inga stora reformer. Det är fel ord för att beskriva detta.

Många människor tycker att de lever ett liv utan livskvalitet, utan grundtrygghet och utan möjlighet till självbestämmande i sin egen vardag.

I onsdags ringde Maria till mig. Hon har precis slutat studera, med bra betyg. Hon har läst på högskola. Hon är ung och hon letar nu efter arbete. Men Maria har blivit kär, och det är väl jättehärligt att vara ung och kär. Men hon har också blivit gravid och ska ha en bebis snart. Nu har hon tittat på hur hon ska klara sig. Den föräldraförsäkring som vi har i dag ger henne 60 kr om dagen därför att hon är ung, hon är studerande och har inte lyckats kvalificera sig för fast arbete än. Försök tänka er in i hur det är att försöka klara sig själv och en liten bebis på den summan. Hon är inte ensam. Många familjer runtom i Sverige i dag har det svårt och upptäcker att det ibland är omöjligt att få pengarna att räcka och att få vardagen att gå runt. Välkommen till verkligheten!

I helgen publicerades en undersökning som säger att 30 % av de aborter som görs i Sverige sker av ekonomiska skäl. Tänk er in i det en stund!

Innan jul publicerades statistik som visade att ensamstående föräldrar är överrepresenterade i socialbidragsstatistiken. Undra på det! Välkommen till verkligheten!

Regeringens egen uppföljning av arbetet med barnkonventionen som kom i förrgår visar att nästan 260 000 barn nu finns i familjer som lever i den här situationen.

Hur ser livskvalitet och grundtrygghet ut i de här familjerna? Hur mycket makt kan de ha över sin vardag?

Vi i Centerpartiet har länge sagt att föräldraförsäkringen, som den är nu, inte fungerar. Den lämnar grupper utanför, och den släpper ansvaret för dem som bäst behöver vår hjälp. Vi har först föreslagit vårdnadssättning och sedan gått vidare och utvidgat det till att bli ännu bättre, ett s.k. barnkonto: en modell som ska ge barnfamiljerna mer tid med sina barn – det vet vi att de behöver; mera pengar – det vet vi att de behöver; större valfrihet – det vet vi att de behöver.

Jag är jätteglad att de andra borgerliga partierna i den principiella överenskommelsen om familjepolitiken har köpt vår tanke på barnkonto, är beredda att gå vidare på den vägen. Det känns som en framgång efter år av arbete med de här frågorna. Det behövs verkligen en familjepolitisk reform i dag.

Vad väljer då socialdemokraterna att satsa reformutrymmet på inom familjepolitiken? Maxtaxan – ett förslag som ger föräldrar med låg avgift i barnomsorgen samma låga avgift, men ger föräldrar som tjänar mycket pengar stora avdrag med lättnader på 1 000 kr, 2 000 kr, 3 000 kr i månaden. Det minskar valfriheten, men det här förslaget stämmer in i regeringens ambitioner att styra och tillrättalägga. Det är samma ambition som makarna Myrdal hade på 30-talet. Då liksom nu bygger socialdemokratisk familjepolitik på att samhället vet bättre än föräldrarna vad deras barn behöver. För många är det klart jätteskönt att få en sänkning i avgifterna till barnomsorgen, men att lotsa igenom den förändringen med argument som handlar om arbetsmarknaden tycker jag känns besvärande. Det är väl barnen som ska sättas först och familjerna i grunden för barnens trygga uppväxt.

Tittar man runt knuten på folkhemsbygget finns det skamfläckar som borde ha åtgärdats för länge sedan. Varför har antalet sjukskrivningstimmar ökat med över 30 % på ett år? Varför har 85 % av antalet långtidssjukskrivna inte fått någon rehabilitering alls? Varför växer vårdköerna? Varför kan väntetiden för en gråstarrsoperation vara ända upp till

192 veckor? Varför fungerar inte bostadsmarknaden? Varför får pensionärer ständigt höjda sjukvårdskostnader? Varför säger finansplanen ingenting om företag, företagande och de människor som driver företag?

Varför tar vi inte vara på människor som Khaleja, en kvinna från Iran, utbildad gymnasielärare? Hon kom hit för tio år sedan, till ett land som behöver kunniga och duktiga gymnasielärare. Men hon fick inte hjälp att komplettera sin utbildning för att utöva sitt yrke här. I stället fick hon genomgå arbetsmarknadsutbildning. I dag är hon inne på sin tredje arbetsmarknadsutbildning, den här gången till undersköterska. Hon har varit arbetslös i tio år. Varför tar vi inte hand om sådana här människor?

Centerpartiets rättesnöre är alla människors lika rätt och lika värde. Det är därför som vi tycker att det är rimligt att alla människor i hela Sverige ska kunna känna grundtrygghet, veta att skolan fungerar, att sjukvården är bra, att pensionerna kommer, att kommunikationerna fungerar och att vi ska kunna välja var vi vill bo i det här landet och ha en garanterad grundservice där.

I livskvalitet ingår både grundtrygghet och frihetskänsla. Centerpartiet anser att vi måste ha ett gemensamt finansierat trygghetssystem, ett trygghetssystem som fungerar i dag med våra villkor.

Det folkhem som mina föräldrar och farföräldrar var med och byggde fick grunden av Per Albin Hansson och Axel Pehrsson Bramstorp, vägarna av Gunnar Hedlund och Tage Erlander, taket av Olof Palme, kretsloppet av Thorbjörn Fälldin och möjligheten att betala skulderna av Persson och Johansson. Det huset räcker inte i dag. Våra barn är för olika. Vår arbetsmarknad behöver flexibilitet. Vi pressas av konkurrens från alla håll. Våra pensionärer är många fler och det föds för få barn.

Centerpartiets grundinställning innebär att vanliga människor faktiskt ska ha makt över sin egen vardag och själva kunna styra sina liv. Det förutsätter både verktygen och utrymmet att vara fri. Det förutsätter skola, sjukvård och omsorg men också valfrihet och pengar över i plånboken.

Det budgetförslag som vi har fått presenterat för oss i dag har helt andra perspektiv. Det är en budget som försvarar det system som byggdes på 40-talet. Den bygger på systemet, inte på människan. Den försvarar kollektivet, inte individen. Nu borde det vara tid att modernisera trygghetssystemen så att de utgår från dig och mig och inte från hur reglerna ska bevaras.

Den enskilt viktigaste framtidsfrågan och den enda vägen till verklig social utjämning och tillväxt i landet är utbildning. En skola som ger alla tillräckliga kunskaper borde stå högst på varje partis dagordning. Men så är det inte. Skolan fungerar inte i dag, det vet vi. Undantag finns och eldsjälar finns, men mer än var tionde elev lämnar högstadiet utan att ens vara behörig att söka till gymnasiet. Dessa elever är utslagna och satta åt sidan redan i den åldern. Det är vi i denna kammare som har ansvaret. Det viktigaste som vi kan ge våra barn och ungdomar är en bra utbildning som grund inför livets fortsatta äventyr.

I våras föreslog vi i Centerpartiet en jättesatsning på skolan. Det handlade om pengar, nytt arbetssätt och nya metoder. Nu verkar pengarna ha kommit fram, och det är jättebra, men pengar är inte allt. Stålar utan styrning löser inte många problem, som jag hörde häromdagen. För

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

att skolan ska fungera behövs det framför allt ledarskap, nya tankar och det viktigaste av allt: en tilltro till elevernas möjligheter och lärarnas förmåga att skapa en skola som ger våra barn godkända kunskaper.

När näringsministern ska göra en IT-satsning gör han en lina till kommunerna. När skolministern ska satsa på skolan ger hon pengarna till Skolverket. Det visar också inställningen i budgeten.

Vi i Centerpartiet säger i stället: Avskaffa den nioåriga grundskolan! Häng inte upp er på systemen! Sluta upp med att försvara dem, det är inte systemen som är det viktiga. Vissa barn är kanske klara med det som de behöver redan efter åttonde årskursen. Andra barn kan behöva årskurserna nio, tio och kanske årskurs elva på sig för att få grundläggande och nödvändiga kunskaper med sig ut i livet. Det kan ju bero på så mycket – ett annat språk från barndomen, svårare att lära sig teoretiska ämnen, kris i familjen som stjälar ett år eller en allvarlig sjukdom som också kan drabba barn ibland.

Se barnet och den unga människan ur hans eller hennes behov! Systemet är bara en pappersprodukt. Det är barnen och ungdomarna som är verkliga, det är de som ska ha handlingsutrymme.

Nu ligger det också ett förslag till ny forskningsorganisation på vårt bord här i kammaren. Mycket är bra. Men hur ser regeringen på studenterna, de som ska forska? Det är ju så ironiskt att systemet för dessa unga människors löner i många fall är konstruerade som stipendier i stället för som forskartjänster. Det innebär att de unga människorna inte får del av trygghetssystemen – föräldrapeng, sjukpenning och pension. Det blir mycket svårare och krångligare för dem. Och varför? Jo, högskolorna har inte råd att betala arbetsgivaravgifter för riktiga tjänster. Människorna får ta smällen för systemets skull, och det kan inte vara rätt.

På samma sätt blir jag orolig när det gäller diskussionen om friskolorna. Människor behöver kunna göra ett val. Inte bara de som har mycket pengar utan alla människor behöver kunna välja mellan olika skolformer och olika sjukvårdsformer.

Vi måste öppna fönstren i folkhemmet och släppa in luft, ljus och valfrihet inom de gemensamt finansierade trygghetssystemen. I dag finns det pengar för att göra det. Finns viljan?

Finansministern har tydligen läst kvällstidningarna i helgen i vilka det stod om min hemkommun, där jag slutade som kommunalråd för att börja i riksdagen. Massor med människor har gemensamt verkligen lagt ned sin själ i att förändra Valdemarsviks kommun. Det är många som har slutit upp, alltifrån arbetslösa till företagare, till politiker, till bankdirektörer, till polisen, till lärare. Allihop har ställt upp för att visa att vi ska klara vår hembygd. Och det är inte tack vare regeringens insatser, utan trots dessa. Vi fick bli stödområde, men sedan har det hängt på enskilda initiativ.

Jag är förstås jätteglad över att mina vänner hemma nu har arbete och att arbetslösheten är så låg som den är, under 1 %. Men Maria bor också där. Jag känner henne och vet hur hon har det. Där finns pensionärerna, kvinnor som har jobbat hemma och som har låg eller ingen ATP. Där finns småföretagarna, lantbrukarna, som har stoppat in sina löner i företaget i stället för att ta ut dem i pensionsgrundande inkomst. De har nu ett elände att klara sig.

Där finns vägar som ser ut som puckelpister. Postkontoret försvinner. Vad händer med apoteket, försäkringskassan och all annan statlig grundservice? Där finns lantbrukarna som har svårt att klara sin ekonomi och som skulle behöva få hela ryggsäcken bortlyft. Där finns småföretagarna som undrar varför de inte nämns i finansplanen.

Där finns alla kulturintresserade människor som har sett hur anslagen har dragits ned på Riksutställningar, på Riksteatern och på Länsmusiken – de enda instanser som för ut kultur till människor i hela landet. Och där finns ungdomar som undrar varför de inte får samma chans som andra att jobba med datorer och skaffa sig kunskap.

En av anledningarna till att det har gått så bra i den kommunen är att vi mycket tidigt lade ned ett fiberoptiskt nät i centrum som har kunnat klara kommunen och de företag som finns där. Men utanför finns det andra som inte har fått chansen. Ute på en ö i skärgården bor två datakonsulter som vill göra allt för att kunna driva ett ganska stort företag därifrån. De behöver en bra lina. Bredband är kört för deras del. De försöker att få en uppkoppling genom ISDN, dvs. genom att dubbelkoppla gamla koppartrådar som redan finns i telefonlinjerna. De fick ett brev från Telia – och detta är en ö där mobiltelefoner inte fungerar, där man fick vänta i tio år på AXE, alltså snabbkoppling av telefoner och bättre växlar, och där man inte nu kan använda sina datorer – där det stod: Ni får inte ens en offert på de här tjänsterna. Men vi hoppas att ni i övrigt är nöjda med Telias sortiment och utbud av tjänster.

Där finns Maja, som är keramiker och som skulle vilja jobba hemma och som skulle kunna jobba med IT på halvtid och ägna den andra delen åt det som hon vill egentligen. Hon får inte en lina dragen. Hon får inte heller ens en offert. De bor inte i glesbygd, de bor ganska nära till.

Så här ser det ut. Och det är det som gör att vi är så kritiska mot regeringens regionalpolitik. Den finns ju inte.

Det som vi har gjort är att vi tagit till vara enskilda människors engagemang och slitit fram EU-pengar.

Men slut gärna upp runt vår regionalpolitik, Bosse Ringholm, och välkommen ned till oss så ska vi åka runt i skärgården och på våra puckelpister. Då ska jag visa hur verkligheten ser ut.

Efter att ha varit med och lagt grunden till den goda ekonomiska utveckling som vi ser i Sverige nu, vill vi i Centerpartiet gå vidare med reformer som ger ökad livskvalitet, grundtrygghet och självbestämmande för vanliga människor. Det var därför som vi var med och tog ansvar för budgeten och de reformer som vi ser resultatet av i dag. Det var inte för att få en politik av toppstyrning, detaljreglering och löftespolitik. Att se dagens budgetalternativ ger för mig, som ansvarig i Centerpartiet för den ekonomiska politiken, väldigt delade känslor, måste jag säga. Jag är också glad att ekonomin går bra, men vi måste ju ha reformer för framtiden.

Det här känns ungefär som en av våra högskoleförbundsmedlemmar sade i går kväll när vi satt och jobbade med materialet: Det är som att se min rektor susa ned för en mycket brant backe på min cykel.

Vi vill bygga om och renovera folkhemmet, och vi i Centerpartiet vill göra det med en ny regering.
(Applåder)

Anf. 8 KARIN PILSÄTER (fp):

Fru talman! Det går bra för Sverige. Det går nästan lika bra för Sverige som det gör för Finland, Irland, Spanien och Portugal. Och det är bra, jättebra. Det här är ett resultat av att vi har en internationellt sett mycket god konjunktur och att vi har genomfört en lång rad reformer under de senaste tio åren.

Därför kan jag förstå att det är lätt att beskäftigt slå sig för bröstet över vad som tidigare har åstadkommits av regeringen själv, av andra politiker, men framför allt av människor runtom i vårt land. Det kan vara frestande att försöka ta åt sig äran av den goda internationella konjunkturen, OS-medaljer i lerduveskytte eller det vackra höstvädret. Och det kan kännas mer angeläget att förtjust låta sig fotograferas med de olika entreprenörerna för att se om det kan stänka lite guldglans. Men det är inte vår uppgift som politiker, för vår uppgift är att se till att förutsättningar för ett framtida välstånd och framtida dynamik skapas nu. Och det är vår uppgift att oavsett vilka förutsättningar det är, vare sig det gäller väder eller OS-medaljer, se till att göra det bästa möjliga av situationen. Det är vår uppgift att skapa spelregler för dem som skapar välståndet, inte att vara ute och spela själva.

Fru talman! Finansministern inledde förut med att säga att det här är en budget för framtiden. För alla som inte har hunnit läsa den finns det ju en snabbversion av den i Dagens Nyheter i dag. Men det intressanta är, om man tittar i innehållsförteckningen, att det finns ett kapitel som faktiskt handlar om framtiden, som heter politiken på lång sikt. Men bläddrar man fram till det kapitlet så ser man att de tydligen inte hade någonting att skriva i budgeten, för det saknas.

Oroväckande nog är det inte bara det kapitlet som saknas, utan det verkar också som om Socialdemokraterna inte har lärt sig någonting av historien. Dels är de inte alls stolta över det som de har gjort och som har medverkat till att vi har så god utveckling nu, utan de förklarar det alltid som något nödvändigt ont. Men då får ju människor ett helt felaktigt intryck.

Det är inte bara det som är allvarligt, utan också att de verkar intala sig själva att det stämmer att det var ett nödvändigt ont och att vi, nu när det går bra, kan återgå till att styra landet på det sätt som ledde till överhettning, krasch och arbetslöshet. I och för sig, och det är ju lite betryggande, ser det ut som om det är mest socialdemokratisk retorik och att förslagen bara finns i debattartiklar, inte i propositioner. De flesta utfärdade löftena har ju inte gjort några särskilt djupa avtryck i den här budgeten.

Socialdemokraterna säger att det här är det bästa sedan 60-talet. Moderaterna talar om att det här är tillbaka till 70-talet. Jag vet inte riktigt vilket som är vilket. Själv minns jag 80-talet, och det var inte roligt. Nu talar ni bara om att återinföra, återgå och återställa allting, som om det vore bättre förr. Det var det inte. Det blir aldrig som det var förut. Det var det inte ens då, lär Mona Sahlin ha sagt. Och det är i alla fall helt rätt.

Vi kan ägna hur mycket tid som helst åt att debattera vad som var vems fel. Det brukar sannerligen somliga göra här. Men det blir ju helt meningslöst om vi inte försöker lära oss vad det var som faktiskt var fel.

Den nu avlevererade budgeten är ett dokument fyllt av självberöm och tvärsäkra prognoser. Men, som Benjamin Franklin sade, i denna

värld kan inget sägas vara säkert utom döden och skatterna. Låt mig då påminna om att det inte är särskilt länge sedan näringsministern lovade att det skulle bli 10–15 % i uppgång på folkaktien Telia, och nu har den gått ned med 25 %.

Fru talman! Eftersom vi har så otroligt känsliga statsfinanser som påverkar människor så otroligt mycket, är överskottsmålen viktiga; att vi betalar av på statsskulden och lägger en bättre grund för framtiden. Vi har varit överens med regeringen om att målet ska vara 2 % överskott i genomsnitt. Men alla som har haft *Hej matematik* och även läst annan typ av matematik vet att om man ska kunna ha 2 % överskott i genomsnitt, så måste man ibland ha mer för att kunna ha mindre när det är lite sämre tider – man behöver ha lite fallhöjd. Eftersom prognoserna är så osäkra, är det bra att ha lite rejäl fallhöjd. Därför är det lite märkligt, som Lars Bäckström påpekade här tidigare, att det står 2 ½ %. Egentligen ska det nog vara 3 ½ %. Vi har i årtal från Folkpartiets sida talat om att man måste ha större säkerhetsmarginaler och att dessa ska bestämmas av riksdagen. Det ska inte råka bli på ett visst sätt, utan riksdagen ska bestämma vilket mål vi ska sätta upp och sedan ska vi sträva mot att faktiskt uppnå det också. För vem som helst som läser det här, vare sig man handlar på finansmarknaden eller sitter hemma i något hushåll i en förort, är det helt oklart vad majoriteten har för mål på den här punkten, och det är inte alls bra.

Fru talman! I en sådan här debatt är det lätt att förfalla till en exercis i BNP-siffror, överskottsprognoser, siffror för den öppna arbetslösheten och skattekvoter. Men, som redan den gamle greken Protagoras sade, det är människan som är alltings mått. Och den ekonomiska politiken är ett medel. Det viktiga är vad vi faktiskt vill åstadkomma med hjälp av den ekonomiska politiken och vilka begränsningar som finns.

Vi liberaler vill ha en ny frihetstid för människor.

Vi vill att människor ska kunna växa själva, forma sina liv och sin vardag själva, ha makten i sin egen vardag. Vi kräver en bra skola. Vi kräver jobb där man tjänar egna pengar, och vi kräver möjlighet att bestämma vad man vill göra med pengarna. Det handlar om makt över sitt eget arbetsliv, sitt eget arbetsinnehåll och sin egen arbetstid och om möjlighet att faktiskt kunna kombinera ansvar för barn med jobb efter sina egna och inte några mästrande politikers önskemål. Det handlar om tryggheten att veta att vård och äldreomsorg finns när man behöver det och på det sätt man själv vill. Ett öppet samhälle vill vi ha, där vi fortsätter att riva gränser mellan människor och riva hinder för dem att själva bestämma över sin framtid.

Därför vill vi använda den ekonomiska politiken till att skapa förutsättningar för ökat välstånd och dynamik och se till att de goda tiderna varar längre, blir uthålliga och kan nå fler. Sverige skördar nu frukterna av många års tidigare reformarbete. Det är inte tid för kontemplation, det är tid för att fortsätta framåt.

Socialdemokraterna talar om reformer, men då handlar det bara om mera pengar. Reformen om 18 miljarder, sade Ringholm. Men vem som helst kan lova ut mera pengar. Det är jättelätt. Men det krävs lite mer om människor ska få valuta för pengarna. Det är faktiskt inget självändamål att beskatta människor och sedan betala ut pengarna efter eget skön. Man

får intryck av att det enda som man inom majoriteten riktigt kan komma överens med varandra om är ökade utgifter.

Fru talman! Sverige har världens mest konjunkturkänsliga statsfinanser. På toppen av högkonjunkturen är politiken expansiv. Det är sannerligen inte riktigt bra. Sverige behöver i stället en ny skattereform. Regeringen verkar som jag ser det vara i total avsaknad av en strategi för att möta globaliseringen och även de nya förutsättningarna här hemma; omställningen från industrisamhälle till kunskapssamhälle.

Det är bra att man föreslår höjd brytpunkt. Jag vill säga det först. Men sedan är skatteförslaget faktiskt rätt så löjligt. Att kompensera för egenavgifterna, det är för det första en historieförfälskning. Pensionsavgifterna är en del i ett nytt och hållbart pensionssystem. Pensionsavgifterna är i stort sett den enda skatt som människor inte behöver kompenseras för. Den går ju till den egna pensionen. Däremot behöver såväl inkomstskatter som kapitalskatter och företagsskatter reformeras och sänkas så att det lönar sig att arbeta, spara och ta risker och att göra det i Sverige.

Sverige behöver ha ett internationellt konkurrenskraftigt skattesystem. Vi har ju tidigare hört att det går jättebra att ha höga skatter och att företagen kommer ändå. Visst, men låt mig bara påminna om att när det gäller den här s.k. IT-boomen är det för det första så att väldigt många företag över huvud taget inte går med något överskott. Då är knappast skatten något problem. För det andra har väldigt många skaffat sig säte utomlands. De betalar inte sin skatt här i Sverige. För det tredje är det så att företag efter företag säljs ut och köps upp av människor eller företag i andra länder. Det faktum att vi nu har en växande arbetsmarknad betyder alltså inte alls att man kan blåsa faran över och tro att det är långsiktigt förenligt med en god utveckling att ha väldigt mycket högre skatter än alla andra.

Ta det här exemplet med energiskatter. Det är för det första obegripligt. Det låter verkligen som en överenskommelse ni har gjort med Birger Schlaug. Först ska man höja koldioxidskatten, sedan ska man höja den en gång till i nästa stycke. Sedan ska man sänka elskatten, och så ska man höja den lite. Det är inte så där alldeles lätt att begripa hur ni resonerar.

Låt gå för det. Sedan sätter ni i gång att återföra olika saker och se till att olika specifika näringar kanske ska få någon liten lättnad som kompensation för det här. Man pratar om ryggsäckar. Men då är det bara så, låt mig påminna om det, att alla i det här landet har en jättestor ryggsäck att bära. Sverige har ju högst skatt på precis allting. Det går inte att kompensera för det bransch för bransch, verksamhet för verksamhet.

Det går inte heller att föra en skattepolitik, och det vill jag inte bara rikta till regeringen, tvärtom, där den som har störst lastbil och kan stå mest i vägen vinner. Folkpartiet säger ja till en europeisk koldioxidskatt. Det är ju så vi kan skaffa en internationellt likvärdig konkurrenssituation. Vi kommer att säga nej till den här sista tioöringen. Det är väl mer som att hålla diesel i såren än att skapa en grön skatteväxling.

Fru talman! Vad Sverige behöver är en riktig skattereform som lägger grunden för framtiden. Vi behöver sänka marginalskafter och marginaleffekter så att människor själva märker att de kan påverka sin situation. En människa är inte vad hon har varit utan vad hon kan bli. Då vill jag säga att ett modernt skattesystem faktiskt dessutom kan bidra till att öka jämställdheten och bekämpa segregationen.

De svenska skatte- och välfärdssystemen kommer sannerligen också att möta en stor utmaning från befolkningsutvecklingen. Vi blir ju äldre och äldre – inte bara var och en som vi kan märka ibland utan också alla tillsammans. Då krävs det att fler arbetar mer eftersom färre ska försörja fler på sitt arbete. Då kan jag säga att arbetstidsförkortningar som man beslutar om här i huset är helt fel för att möta den utmaningen. Det är bra att regeringen håller stödpartierna stången om lagreglerade arbetstidsförkortningar. Det är bra om ni kommer med förslag om mer flexibelt uttag av den ledighet som människor har om det nu är så det är. Budgetpropositionen ger inget alldeles entydigt besked. Alldeles nyss fick vi höra att ni ändå på något sätt var överens om de här lagregleringarna.

Nåväl, jag kan i alla fall hälsa Ringholm att är det så att ni behöver få igenom reformerade arbetstidslagar som ger människorna själva mer makt över sin tid och sitt arbete i stället för mera regler om hur de ska göra, då är det bara att säga till oss.

Fru talman! Det behövs ett ökat arbetsutbud – under den rubriken pratar man om den här maxtaxan. Vi tycker att det är jättebra att polletten äntligen har ramlat ned när det gäller det här med marginaleffekter. Men jag tycker att det är lite konstigt att ni i majoriteten ständigt ska hålla på och dividera med småbarnsmammorna. En del har ju hört talas om det här att man får gröt i huvudet när man föder barn. Det verkar som om de tror att det är något som sedan gäller för resten av livet, att småbarnsmammorna på något sätt ständigt måste dirigeras. Först ska de ha obligatorisk mammaledighet, sedan ska de ha längre föräldraledighet så att de säkert stannar hemma. Sedan ska man med hjälp av maxtaxan se till att de jobbar mer. Jag kan bara säga att det är inte så att man får gröt i huvudet av att ha småbarn. Sveriges kvinnor är fullkomligt kapabla att precis på samma sätt som Sveriges män bestämma själva.

Fru talman! Det talas också om en offensiv för jämlikhet här. Då vill jag säga att den viktigaste offensiven för jämlikhet vore om regeringen kunde göra något rejält åt skolan. Det är bra att finansministern ska åka ut till Rinkeby, för just Rinkebyskolan är ett bra exempel på detta. Där satsar man på ordning, på lugn och ro, på kunskaper och på att ställa krav, men också på att sätta höga mål och ha förväntningar på eleverna.

Det är nämligen så att de ungar som behöver skolan allra mest också ska ha den bästa skolan. Så är det sannerligen inte i dag. En del av det svenska samhället som inte alls passar in i de här paradisskildringarna är ju just skolan. Nästan varje vecka kommer det uppgifter om att läget är alarmerande och om att detta är ett problem som växer. Fler blir underkända. Fler ungdomar hoppar av. Fler blir inte gymnasiebehöriga. Fler blir mobbade. Fler flickor kallas horor.

Den enda lösning socialdemokraterna kan fundera ut är mer pengar. Det kan säkert behövas, men inga pengar i världen hjälper om de inte går hand i hand med förändringar i skolan. Det måste bli mycket större utrymme för baskunskaper. Det måste bli arbetsro. Det måste vara attraktivt att vara lärare. Då är det jättekonstigt att de här pengarna inte ska kunna få användas till att göra det mer attraktivt för de lärare som finns i dag att fortsätta vara lärare.

Fru talman! Till sist vill jag säga att vi har pratat om att utgifterna ökar i stället för att man genomför strukturreformer för framtiden. Trots

att utgifterna ökar på alla upptäckliga områden är det några saker vi särskilt saknar. Låt mig nämna två.

Det första gäller sveket mot änkorna. Jag behöver egentligen inte säga mer, Bäckström, än "änkorna". I den här takten tar det ju resten av det här århundradet innan vi är tillbaka där vi var innan ni slog till. Det andra är biståndet. Pierre Schoris löften om att allt som hade frusit inne skulle få betalas ut kommer fortfarande inte att verkställas med den här budgeten. Ökningen med en promille av BNI visar väl ganska tydligt vad den internationella solidariteten och rättvisan har för plats på dagordningen.

Jag var själv nyss i södra Afrika. Jag såg hivspridningen, som är enorm. Fattigdomen är stor, och antalet föräldralösa barn utan försörjning, skolgång eller ens ett par skor bara växer. Det behövs i dessa dagar sannerligen också en ökad satsning på internationell solidaritet.

Fru talman! Sverige behöver inte självgod kontemplation. Sverige behöver fortsatta ekonomiska reformer för att se till att de goda tiderna varar längre och når fler. Människor måste få bestämma mer själva, oavsett om vi bor i förort eller glesbygd, oavsett om vi är kvinnor eller män, barn eller gamla. Regeringens budget innehåller inte de förslag som behövs. Vi liberaler kommer därför den 5 oktober att lägga fram ett förslag till en alternativ budget för en ny frihetstid.

(Applåder)

Anf. 9 YVONNE RUWAIDA (mp):

Fru talman! Jag tycker att det beklämmande att höra den svartmålning av den svenska välfärden som många här i kammaren sysslar med. Jag kan säga att det i dag är väldigt få som vill bli lärare. Och jag tror att ledamöter i denna kammare bär ett ansvar för detta. När man hela tiden säger att svensk skola är dålig, svensk skola är en katastrof, så bidrar man knappast till att få människor att vilja utbilda sig till lärare. Svensk skola har brister – ja. Vi har i de olika partierna olika syn på hur man kan förbättra skolan. Svensk skola har fått spara alldeles för mycket under 90-talet. Hade jag fått bestämma hade jag inte sparat på skolan. Men jag hade ingen möjlighet att påverka den politiken.

Men att syssla med den typen av svartmålning i ett rikt land som Sverige, i ett land som har en ganska stor välfärd, tycker jag är beklämmande och oansvarigt.

Jag håller i dag mitt första anförande här i finansdebatten. Det tycker jag är både spännande och skrämmande. Jag kommer här att förklara Miljöpartiets ståndpunkt i många viktiga frågor.

Vi har gjort en uppgörelse med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet om budgeten. Det innebär på inget sätt att vi har samma syn i alla frågor. Det finns stora ideologiska skillnader mellan oss och Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Däremot finns det saker i budgeten – och här har vi tagit ett ansvar för det svenska samhället och även för världen – som bidrar till en förbättring av barnens villkor, en förbättring av miljön och en förbättring för vissa av de mest utsatta i samhället, och det finns ett ökat internationellt bistånd. De här sakerna är viktiga. Vi tycker inte att det är tillräckligt, men det är bra.

Vi har haft en debatt i Sverige som har handlat om en tioöring. Den här tioöringen har skapat – och det tycker jag är bra – en oerhört viktig diskussion om klimatfrågan. Aldrig någonsin tidigare har klimatfrågan lyfts fram på detta sätt. Det vill jag tacka alla Sveriges bönder för. Det vill jag tacka alla Sveriges åkare för. För en gångs skull har vi en verklig diskussion kring den viktigaste framtidsfrågan, nämligen växthuseffekten och vad vi ska göra åt den. Och det är verkligen på tiden.

Alltför många politiker har svårt att stå upp för att världen behöver mindre utsläpp från fossila bränslen. Det gäller även mina samarbetspartier, som inte vågade höja bensinskatten och som inte förmådde att höja dieselskatten mer, för en tioöring på dieseln är inte tillräckligt.

Jag tycker att åkarna i Sverige i dag beter sig som kamikazepiloter. Vill man verkligen vara beroende av en produkt? Vill man verkligen vara fast i oljebolagens och de oljeproducerande ländernas klor? Vill man verkligen detta?

Jag tror att om åkerinäringen i Sverige skulle tänka lite mer långsiktigt skulle man inse behovet av att utveckla alternativ. Det har man snackat om länge. Alternativ finns. I Brasilien har man främst etanol-drivna bussar. Det finns i dag produkter som tyvärr är dyrare men som inte är fossilberoende eller som är mindre fossilberoende.

Men för att de här alternativen ska få en verklig chans måste vi använda ekonomiska styrmedel. Det är en nödvändighet.

Många här pratar om att den här budgeten är en återgång till det gamla, att det är drömmen om 70-talet.

Det håller inte jag med om. Vi har tagit två oerhört viktiga steg i budgeten. Dels är det skatteväxlingen, en ökad miljöstyrning av skattepolitiken. Dels gör vi stora satsningar på barnen och utbildning. Och det är positivt.

När det gäller hela diskussionen kring tioöringen tycker jag att det är spännande att alla våra EU-vänner här i riksdagen glömmar bort den debatt som finns i andra EU-länder. Är det inte så att bönderna i alla EU-länder säger att de har den största ryggsäcken? Är det inte så att åkerinäringen i alla länder säger: Vi har den största ryggsäcken? I alla länder i EU!

Konstigt! Kan alla åkerinärings, alla bönder i alla EU-länder ha det sämst? Så är det inte. Det är ingen verklighetsbild. Och snälla, läs Die Welt! Läs olika tidningar i andra EU-länder och följ med i den europeiska debatten! Då skulle ni veta detta. Jag tror faktiskt att ni vet det.

Vad åkarna och många politiker här i riksdagen glömmar bort är att det inte är så att vi i Sverige har den högsta beskattningen av bensin. Vi har inte den högsta beskattningen av diesel.

Vad man också glömmar bort är att svenska vägar är gratis. Om man ska åka mellan Bryssel och Strasbourg kostar det för en personbil 2 kr per mil. För en lastbil kostar det 5 kr per mil. Det är en kostnad som varken svenska bilister eller de svenska lastbilarna har.

Det här är någonting man inte pratar om. Hur kommer sig detta? Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

I ett land som England har både högern och vänstern, både Labour och Tories, haft en strategi på lång sikt som innebär att man ökar bensin-skatterna och dieselskatterna successivt.

Varför har man gjort detta i ett marknadsekonomiskt land som England, som alltid låter marknadsekonomin styra? Man har gjort det därför att man vill att bilismen betalar sina egna kostnader. Enligt den brittiska läkartidningen The Lancet uppgår sjukvårdskostnaderna för avgasrelaterade sjukdomar till 1,7 % av BNP. Det är väldigt mycket pengar.

Till detta måste läggas kostnader för övergödning av mark och vatten, frätskador på våra byggnader, skördeskador på grund av marknära ozon – bönderna får en mindre vinst därför att det marknära ozonet minskar deras vinst – och avgasernas bidrag till växthuseffekten. I dag betalar inte bilismen de här kostnaderna. Det har man insett i England. Det är därför både högern och vänstern har haft, tycker jag, den mest effektiva bensin- och dieselbeskattningen.

Vad vi behöver är nya drivmedel för framtiden. Vi behöver det nu. Vi kan inte bara prata om det, vilket man har gjort i den här riksdagen under lång tid. Det är ord. Vi behöver handling, och vi tar ett viktigt första steg i denna budget.

Den här gången är det en riktig skatteväxling. Jag tycker att det är lite anmärkningsvärt att ingen har nämnt den sänkta arbetsgivaravgiften. Vi sänker arbetsgivaravgiften med 1 miljard kronor som en del av skatteväxlingen. Det är många som aldrig trodde att vi skulle få igenom detta. Vi har alltid pratat om det, och vi har fått igenom det.

För oss är en skatteväxling en växling där man minskar inkomstskatten och där man minskar arbetsgivaravgifterna, och man gör detta för att hushållen och företagen sektorsvis ska bli kompenserade. Man ska öka miljöstyrningen, man ska inte öka den totala beskattningen.

Att vi dessutom gör detta i en budget där vi har möjlighet att fortsätta kompensera för egenavgifterna och där vi har möjlighet att göra en nödvändig reform av fastighetsskatten är bra. I sin helhet blir det en bra skattepolitik.

När det gäller fastighetsskatten har vi jobbat hårt för att införa en begränsningsregel. Den finns där nu. De med låga inkomster kommer inte att drabbas av alltför hög fastighetsskatt.

Dessutom har vi tagit ett steg för att avveckla sambeskattningen av förmögenhetsskatten – ett stort och viktigt steg. Det är vi väldigt glada för.

Jag kanske hoppar lite fram och tillbaka, men det här är min första finansdebatt så ni får ursäkta mig för det.

När det gäller tioöringen och de demonstrationer som har varit här i Sverige tycker jag att det är bra att folk demonstrerar. Jag tycker att det är bra att folk har ett aktivt engagemang och försöker påverka politiken. Men jag tycker inte att det är bra att polisen behandlar olika grupper olika. När ungdomar och miljöaktivister demonstrerar kommer polisen dit på en gång. När sedan åkerinäringen blockerar hamnar och stoppar transporter vill de själva kalla det för parkeringsförseelse. Men polisen skulle aldrig ha samma tålamod om det var ungdomar som satt i bilar och blockerade de svenska hamnarna.

Det här tycker jag är allvarligt. Det är allvarligt för vår demokrati att polisen behandlar olika intressen olika i vårt samhälle. Så får det inte vara.

Enligt en undersökning av Unicef som publicerades den 14 juni i år har svenska barn det bäst i världen. Svenska barn har det bäst i världen!

Ingenstans lever så få barn i fattigdom som i Sverige. Det är glädjande att höra.

Samtidigt kan man också läsa att den vanligaste dödsorsaken bland unga män mellan 15 och 30 är självmord. Den vanligaste dödsorsaken bland unga män mellan 15 och 30 är självmord! Det här lär oss att det inte räcker med ett tvåtredjedelssamhälle eller ens med ett sjuåttondels-samhälle. Vi måste alltid sträva mot ett samhälle för alla, där alla får sin chans.

Under de hårda åren av besparingar drabbades skola, barnomsorg och barnfamiljer. Ett skyddsnät ska vara till för att fänga upp de svagaste, men nätets maskor blev alltmer glesa. Nu satsar vi på barnen, och det är en väldigt viktig och nödvändig reform.

En annan sak som vi har pratat om i dag är arbetet, och här är budgeten ett misslyckande. Det är ett misslyckande då regeringen inte velat tillmötesgå den stora opinion som kräver en arbetstidsförkortning. Vi lever i en tid då stress och utbrändhet blir allt vanligare. Den faktiska pensionsåldern i LO-kollektivet ligger under 61,2 år, och i många yrkes-grupper i LO-kollektivet ligger den mycket därunder.

Om många jobbar mycket under kort tid och sedan inte orkar jobba alls, är det en dålig affär för den enskilde och för samhället. Kostnaden för sjukpenningen låg första halvåret i år 30 % över kostnaden för motsvarande period förra året. Detta visar att en konjunkturuppgång också har sina nackdelar, sitt mänskliga pris.

Vi i Miljöpartiet de gröna vill sänka normalarbetstiden, och det är en av de viktigaste reformer som behöver genomföras i framtiden. I stället för att genomföra en arbetstidsförkortning vill socialdemokraterna tyvärr införa en semesterdag till under denna mandatperiod. Det är ett stort svek, speciellt mot kvinnorna i den offentliga sektorn.

En av de frågor som Lena Ek tog upp var maxtaxan. Det mesta av den kritik som Lena Ek framförde mot maxtaxan hade varit relevant om socialdemokraternas ursprungsmodell hade blivit verklighet. Men tack vare de förändringar som vi fick igenom i våras blev utfallet bättre för låginkomsttagare, ensamstående och deltidsarbetande. Maxtaxan innebär inte bara ett maxbelopp för dagisavgiften utan utgår också från att maximalt 3 % av hushållens inkomst ska gå till dagisavgiften. För de allra flesta, även för dem i låga inkomstlägen, innebär detta en sänkt avgift.

När det sedan gäller föräldrapolitiken i stort hoppas jag att vi kan få stöd från de borgerliga för vårt önskemål om en lagändring som möjliggör för en enskild förälder att vara kommunal dagbarnvårdare åt eget barn. Vi kommer att väcka en motion om detta här i riksdagen och hoppas få stöd för den. Det skulle göra det möjligt för enskilda som inte har sina barn i barnomsorg att få större resurser. Det finns i dagens system en obalans som vi vill rätta till. Vi hoppas att få stöd från er för detta.

Kort sammanfattat är detta en budget som tar viktiga steg i social och ekologisk riktning. Den förbättrar miljön och förutsättningarna för barnen. Det är här som framtiden ligger. Det är det här som är viktigt. Vi kan inte, som vissa här vill, bara sänka skatter och hoppas på dynamiska effekter, utan att ta ett ansvar. Vi har en budget i balans, och det är jag stolt över. Vi skriver av på statsskulden och genomför skattesänkningar på ett ansvarsfullt sätt. Det är något väldigt positivt för framtiden, för barnen men också för en möjlighet att stå utanför EMU.

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Herr talman! Det är lätt att instämma i det som Yvonne Ruwaida inledningsvis sade, att då man hör de borgerliga företrädarnas verkligen dystra beskrivning av tillståndet i landet tror man att man befinner sig någon annanstans än just i välfärdslandet Sverige.

Jag vaknade tidigt i morse, och jag förstår att också mina borgerliga meddebattörer har gjort det. Jag läste Expressens nätupplaga, vilket jag inte vet om några av de borgerliga debattörerna gjorde. Det är möjligt att de i så fall reagerade på ett helt annat sätt än jag. Jag blev när jag såg vad som stod i Expressens nätupplaga i morse ännu gladare än vad jag var, och jag vill därför citera det. Det borde kunna muntra upp dysterkvistarna i borgerligheten – Pilsäter och vad de heter.

Det stod så här:

”Glöm Kajsa, Therese och J-O. Guld det tar vi på hemmaplan.

Med sänkta skatter i dagens budget och en urstark högkonjunktur blir de flesta vinnare.”

Jag blir glad över beskrivningen, för den stämmer ganska väl, men jag förstår om kanske några av borgerlighetens företrädare försjönk ytterligare i dysterhet och somnade om någon timme till.

Nu hoppas jag naturligtvis att vi inte bara tar guld på hemmaplan utan att Kajsa, Therese, J-O och kanske några fler kan följa upp Pia Hansens guld borta i Australien, så att vi får både idrottsliga och ekonomiska framgångar. Men det är väl ändå rätt fantastiskt att när vi lägger fram en budget som handlar om framtiden, om hur vi kan fördela de resurser som vi mödosamt jobbar ihop via ökad tillväxt och fler jobb, börjar Gunnar Hökmark omedelbart tala om 70-talet. Förra veckan handlade det om 90-talet, och nu är det 70-talet som Hökmark återkommer till. Men det är egentligen hela tiden samma tema som Hökmark har.

Från ett mig närstående ungdomsförbund sades det i samband med millennieskiftet att inte någon skulle lämnas kvar på 1900-talet, men då glömde man naturligtvis bort Hökmark. Hökmark talade om sänkta skatter. Som Lars Bäckström tidigare sade: Oavsett om det är ett dåligt eller ett bra konjunkturläge, oavsett om det går dåligt eller bra för Sverige, är alltid sänkta skatter lösningen.

Jag tycker att Gunnar Hökmark och jag skulle kunna ta upp en diskussion om skattesänkningar, för jag tror att det är i synen på skatter som skiljelinjen mellan socialdemokratin och Moderata samlingspartiet går. Det är en ideologisk skillnad. Den fanns på 70-talet, och den finns också nu på 2000-talet.

Skillnaden är den att vi socialdemokrater ser skatter som ett instrument för att säkra en välfärd för alla. Ingen ska vara kvar i det förgångna, i orättvisor och i risiga förhållanden. Moderata samlingspartiet talar hela tiden om att om man sänker skatterna, ökar man makten för den enskilde. Vems makt? Vems valfrihet är det som ökar, Gunnar Hökmark?

Om medelinkomsttagaren enligt moderaternas skattepolitik får 800 kr mer i månaden att öka sin standard med, kan man säga att hans eller hennes valfrihet ökar något, men om 50 000-kronorsinkomsttagaren får 8 000 kr i månaden, ökar naturligtvis dennes makt och valfrihet tio gånger så mycket. Det är där som synen skiljer sig mellan socialdemokratin och Moderata samlingspartiet. Vi tycker inte att det är rättvist att höginkomsttagaren ska få tio gånger mer pengar till sitt förfogande.

Man kan ha olika uppfattningar om detta, och där går en politisk skiljelinje. Människor får i framtida val ta ställning till om de tycker att det ska vara en sådan fördelningspolitik att den som tjänar 50 000 kr ska ha tio gånger så mycket i skattesänkning som den vanlige löntagaren, tjänstemannen eller LO-medlemmen har.

Moderaterna föreslog nyligen – Gunnar Hökmark vågar faktiskt inte ens nämna det – att man ska sänka skatterna så att en tredjedel av statens budget försvinner. Alla kan räkna ut hur stora barnbidragen då kommer att bli – ett par hundra eller trehundra kronor – hur det blir när polissatsningarna och pensionerna ska ned med en tredjedel osv.

Det är egentligen fantastiskt att moderaterna presenterar ett så omvälvande skatteförslag, som går längre än exempelvis i länder där det finns högerpartier som egentligen står längre till höger än vad Moderata samlingspartiet gör. Inte ens i de länderna har man sådana fantastiska förslag som Moderata samlingspartiet i Sverige har, exempelvis om ”platt skatt”, som ju tar bort varje form av rättvisemoment i skattepolitiken.

Skatt efter bärkraft är en princip som Moderata samlingspartiet sällan har haft någon förståelse för och som det naturligtvis till varje pris vill försöka fly från. Där finns en jättestor ideologisk skillnad mellan socialdemokratin och moderaterna.

Gunnar Hökmark ondgör sig över att vi betalar av för fort på den statsskuld som Gunnar Hökmarks partivänner, Bildt och vad de hette, byggde upp i början på 90-talet. Nu förfasar han sig över att vi försöker betala av denna statsskuld för snabbt. En stund efteråt säger Karin Pilsäter att hon inte riktigt vet vad som är regeringens mål. I meningen innan refererade hon att överskottsmålet var 2,5 %. Om hon hade kommit ihåg vad hon sade 30 sekunder tidigare, hade hon varit mer vetande än vad hon gjorde gällande.

Ni får reda ut det i borgerligheten, om ni vill betala av för lite eller för mycket på statsskulden och återkomma till er slutsats på det området.

Gunnar Hökmark talar om valfrihet. Begreppet valfrihetens samhälle fanns i en skrift av Tage Erlander, inte på 70-talet utan t.o.m. på 60-talet. Tage Erlander tog där upp den ideologiska offensiven för ett valfrihetens samhälle. Det bygger på ett samhälle där rättvisa och solidaritet är bärande principer. Det handlar om valfrihet för alla medborgare, inte bara några. Det är inte bara valfrihet för den som får 8 000 kr i skattesänkning utan även för den som, enligt Gunnar Hökmarks idé, ska ha ganska lite i skattesänkning. Där finns också tydliga ideologiska skillnader mellan våra två partier i synen på valfrihet.

I Moderata samlingspartiets politik finns en sida som man sällan håller fram. Om man sänker skatten – det kan vara så mycket att en tredjedel av statsbudgeten försvinner eller med upp till 120 miljarder – finns hela tiden en baksida: Någon ska betala.

Vad är det för ny politik som Moderata samlingspartiet står för när man kräver att avgiften till a-kassan ska höjas med 2 000 kr per år? Vad är det för nytt i att dra ned anslagen till vård, skola och omsorg med 15 miljarder? Vad är det för nytt i att 50 000 färre ska jobba i vården? Det är ett annat moderatkrav. Vad är det för nytt i att gå tillbaka till en 75-procentig ersättningsnivå i a-kassa, sjukförsäkring och föräldraförsäkring, som vi hade under krisåren?

Vad är det för nytt i att nu införa extra karensdagar, som en del av moderaternas valfrihet för den enskilde, Gunnar Hökmark? Det är ju något man förespråkar i sin politik.

Jag tror att verkligheten – inte bara vad vi säger att vi vill göra, vilken politik vi vill driva – är den bästa mätaren på vilka resultat våra partier har nått. Verkligheten visar att vi, under de år då Gunnar Hökmarks parti hade möjlighet att påverka svensk ekonomi och svensk politisk utveckling, hade en negativ tillväxt. Vi fick mindre och mindre pengar att röra oss med varje år.

Nu har vi haft en socialdemokratisk regering som har rensat upp efter de sanerade statsfinanser som den borgerliga regeringen åstadkom. I ett par års tid har vi haft en hög tillväxt. Vi ser också en god tillväxtpotential åren framöver. Ni lämnade efter er en 8-procentig arbetslöshet. Nu är vi framme vid 4-procentsmålet. Vi ska ned ännu lägre, mot full sysselsättning.

Ni tvingades att i panik dra på er enorma utgifter för att klara det allra mest akuta. Ni brände 70 % av bruttonationalprodukten till offentliga utgifter, helt emot er ideologi. Ni använde 70 % av bruttonationalprodukten. Ni tvingades låna till allting, och ändå gick det inte ihop.

I dag är vi nere på en nivå där vi har råd att betala reformer. De 18 miljarder kronor i nya reformer till barn, barnfamiljer, pensionärer och andra som vi kan lägga ut nästa år betalar vi med egna, hoptjänade pengar och inte med lånade pengar, som på Bildts tid i början på 90-talet.

Vi har inte längre några budgetunderskott, som på den borgerliga tiden, som driver upp räntan och inflationen. Vi har ett överskott. Ni inom borgerligheten kan fortsätta träta om hur stort överskottet ska vara och hur det ska definieras.

Mats Odell upprepar att han ingenting har förstått av det maxtaxeförslag vi har lagt fram. Det förvånar mig inte. Han säger att han inte förstår att maxtaxan skulle vara en offensiv för sysselsättningen.

Maxtaxan är i första hand för barnen. Men den är också ett sätt att ge barnens föräldrar chans att jobba utan att förlora på det. Den mamma eller pappa som i dag vill gå upp i arbetstid får då högre dagisavgift och lägre inkomst. Den föräldern avstår naturligtvis från att gå upp i arbetstid på arbetsmarknaden.

Maxtaxans stora förtjänst är att den kapar av margineffekterna. Det förstår inte Mats Odell. Han förstår inte att en ensamstående förälder i dag förlorar på att öka sitt arbetstidsutbud och kommer att vinna på maxtaxa. Det måste vara bra för barnet också, om föräldern kan få ihop några kronor mer som kan användas till familjeekonomin. I dagsläget står man inför den situationen att man förlorar på det, med de höga barnomsorgstaxorna i moderatstyrda kommuner som Nacka.

Jag ska ta upp två saker till som Mats Odell diskuterade. Det ena är fastighetsskatten. Fastighetsskatten är en följetong här i kammaren sedan många år tillbaka. Häromdagen åkte jag tunnelbana. Då kom en person som jag inte kände fram till mig och visade upp en liten dagsvers, som skrevs 1968. Den ingår i en samling som heter *Sakta mak*, av en inte helt okänd person – Alf Henrikson. Han skrev så här under rubriken Taxeringsvärde.

Hur lätt kan man inte bli omätligt rik!
Det är bara att bida stilla.
Då faller i brevlådan en magnifik
uppskattning av ens villa.
Ens bräckliga lantliga stuga
som beklagligtvis knappast kan stå
har ett värde som heter duga,
det får man skriftligt på.

Det var 1968. Det mesta upprepar sig.

Vi har de senaste åren av olika skäl haft en fryst taxeringsvärdesnivå. Det har i praktiken varit till fördel, framför allt för dem med hus i attraktiva områden med snabbt växande huspriser. De har undgått en ökad beskattning.

Vi har nu bestämt oss för att lägga fram ett förslag som utgår från att vi inte ska ta in mer inkomster totalt från fastighetsskatt nästa år. Vi ska ha en oförändrad nivå på statsinkomsterna från fastighetsskatt. Vi gör en omfördelning på så vis att vi låter taxeringsvärdena slå igenom. Det är själva tanken med systemet. Det innebär att man i delar av landet får höjd fastighetsskatt. I andra delar tjänar man på det.

Jag vill säga till Lena Ek att de stora vinnarna med denna typ av fastighetstaxering och fastighetsskatt är Valdemarsvik och andra orter som inte har haft en så snabb utveckling av huspriserna. Yvonne Ruwaida påminde också om att vi jobbar med en begränsningsregel, för att komma åt akuta problem i t.ex. skärgårdsområden. Där finns människor med låga inkomster som har rimliga hus, som av olika skäl fått höga taxeringsvärden. De ska också kunna få bra villkor i fortsättningen.

Alla löntagare får sänkt skatt via kompensationen för egenavgifter. Dessutom får ännu fler, 1,7 miljoner pensionärer, en skattesänkning genom en höjning av grundavdraget. Därmed kommer det att bli ökade kostnader netto för mycket få personer, om man lägger ihop skattesänkningen med det som händer på fastighetsskattesidan. Det gör en oerhört stor skillnad.

Lars Bäckström konstaterade att han hade blivit omkörd av socialdemokratin till vänster. Det är den naturliga sidan, vilket han också konstaterar. Det gäller pengarna till skolan. Vänsterpartiet, regeringen och Miljöpartiet är nu överens om att satsa 5 miljarder på en nivåhöjning i skolan de närmaste åren. Sedan säger Lars Bäckström att det vore bättre om pengarna kunde komma nu och inte om fem år, så att de elever jag ska träffa i Rinkebyskolan i eftermiddag inte behöver vänta så länge.

Lars Bäckström vet att pengarna kommer redan nästa år. De elever jag träffar i Rinkebyskolan kommer att ha nytta av dem redan nästa år, om de nu går i åttonde klass.

Det är intressant att en kommun som Stockholm under perioden med det höjda stödet till skolorna kommer att kunna anställa tusen nya lärare, skolpsykologer, kuratorer och annan skolpersonal som ett stöd för de elever och ungdomar som har det svårast i grundskolan eller i gymnasieskolan. Vi ska självfallet se till att takten kan hållas och att vi kan utveckla den miljard för miljard, så att vi kommer upp i de 5 miljarderna åren framöver.

Jag ska ta upp en diskussion som flera har berört lite grann. Den handlar egentligen inte om dieselskatten utan mer om åkerinäringen. Jag träffade i går företrädare för åkeribranschen på både arbetsgivarsidan och den fackliga sidan. Det var inte min slutsats utan deras slutsats att det egentligen inte är dieselskatten – varken tioöringen eller den totala dieselskatten – det handlar om för åkerinäringen, utan åkerinäringens kostnadsläge.

När det gäller dieselskatten ska vi ha i minne att vi i Sverige tvingas betala ett pris för diesel som är en krona högre än EU-genomsnittet. Bristen på konkurrens mellan oljebolagen ger detta resultat. Då kan man fundera på om det finns brist på konkurrens på annat håll också.

Åkerinäringen har varit en hemmanäring ganska länge. Den har fått ökad internationell konkurrens under senare år. Det är naturligtvis någonting som många tycker är obehagligt. Men det är ett faktum att en del av våra effektivitetsvinster i vår ekonomi är att vi kan öka konkurrensutsättningen och på det sättet få ett effektivare utnyttjande av våra transporter.

Jag beklagar att Mats Odell som gammal kommunikationsminister så föraktfullt talar om järnvägar och järnvägsinvesteringar. Jag skulle vilja se fortsatta och gärna snabbare utbyggnader av järnvägen. Men Mats Odell talar snarast föraktfullt om att man inte kan dra järnväg än hit och än dit. Jag tror att vi kan förstärka järnvägstrafiken och se till att den får sjystare konkurrensvillkor så att vi av miljöskäl kan se att mer och mer av de nya transporterna i framtiden också kan hanteras på järnväg.

Poängen är att det här är en bransch som är utsatt för en hård och växande internationell konkurrens. Det finns säkerligen en del frågor som det från regeringens sida finns anledning att fortsätta att diskutera med åkerinäringen. Näringsministern hade i början på det här året tillsammans med åkerinäringen tagit fram ett särskilt handlingsprogram för att stärka åkerinäringens konkurrenskraft. Det finns skäl att på grundval av detta handlingsprogram gå vidare med en diskussion. Men vi kan inte med några regeringspengar eller samhällsinsatser försöka undanta den konkurrens som ändå måste finnas och som snarast bidrar till att effektivisera vår ekonomi. Finns det däremot skadliga inslag i denna konkurrens – och det kan alltid finnas en diskussion om vad det är för något – har man skäl att titta på det också för framtiden.

Lena Ek påminde om detta enkla att reform är lika med förändring. Hon sade att det inte finns några förändringar och reformer i årets budget. Att föräldrar får 100 kr mer per barn i barnbidrag, Lena Ek, är inte det en förändring, är inte det en reform? Att kanske 400 000–500 000 pensionärer får 100–200 kr mer i bostadsbidrag, är inte det en reform, en positiv förbättring? Är det inte en reform och en förändring till det positiva för de löntagare som får ett par eller trehundra kronor i månaden i sänkt skatt?

Jag tror att det mesta av det som har hänt i Sverige under senare år – och Lena Ek och Centerpartiet har varit delaktiga på ett positivt sätt i det under 90-talets senare år – har bidragit till att vi har stärkt vår ekonomi, vår tillväxt och våra jobb. Det har framför allt stärkt efterfrågan på tjänster och varor.

I exemplet Valdemarsvik gick man från 8–9 % arbetslöshet till 1 % på kort tid. Den starkaste kraften och förklaringen till denna enorma framgång är naturligtvis att hela landet har stärkt efterfrågan. Om vi ökar

efterfrågan på företagets produkter och tjänster i Valdemarsvik och på alla andra ställen i vårt land har vi också de bästa förutsättningarna för företagsamheten. Det är därför som det är viktigt för oss – och det resoneras också om det i finansplanen – att vi kan upprätthålla ett fortsatt efterfrågetryck, men inte så högt att det slår över i någon överhettning, inflationsutveckling och allt annat.

Det är därför ingen tillfällighet – och jag får be mina kolleger på den borgerliga sidan om ursäkt om jag tvingas berätta det för er – att ett av de främsta internationella investmentbolagen, Merrill Lynch, häromdagen i en jämförelse konstaterade att Sverige var det land som hade de bästa tillväxtförutsättningarna för småföretag, stora företag och alla typer av företag. Det är inte jag som påstår det utan det är investmentbolaget som vid en jämförelse med alla de stora industriländerna konstaterar att Sverige har de bästa tillväxtförutsättningarna. Jag inser att det kanske inte riktigt passar in i er argumentation, men jag vill ändå lite stillsamt påminna om detta faktum.

Karin Pilsäter säger att det är lätt att lova ut nya pengar. Ja, det är väldigt lätt. Det var väl någon slags självbekännelse för hur någon regering i början på 90-talet möjligtvis utlovade pengar som inte fanns. Skillnaden är att de pengar som vi nu utlovar – de 18 nya miljarderna för reformer nästa år – finns. De finns t.o.m. på det sättet att vi har möjlighet att betala av mer på vår statsskuld och t.o.m. möjlighet att bevilja oss vissa skattesänkningar. Det är den stora skillnaden på löften och löften.

När det gäller Karin Pilsäter behöver jag inte ta argumentationen kring maxtaxan. Jag tror att det jag sade om Mats Odells replik var tillräckligt. Jag beklagar bara att det numera finns ett parti mindre som kämpar för jämlikhet och jämställdhet i Sveriges riksdag. Folkpartiet var tidigare ett parti som var oerhört intresserat av jämställdhet. Jag beklagar om det är så att Folkpartiet mer har kastat sig kring halsen på Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna i stället för att ha den jämställdhetssyn som man hade på exempelvis Bengt Westerbergs tid.

Jag förstår inte den kritik som Karin Pilsäter riktade mot vår skolsatsning med de 5 nya miljarderna. Det lät på Karin Pilsäter som att det inte var bra att vi anställde nya lärare. Hon tyckte att pengarna skulle gå till den befintliga verksamheten och att inga nya lärare skulle anställas. Jag tycker att det är utomordentligt märkligt om Folkpartiet inte vill ha mer personal i skolan.

Yvonne Ruwaida tog upp en stor viktig framtidsfråga om arbetstiderna. En utgångspunkt för varje arbetstidsdiskussion är att det hela tiden handlar om att fördela det löneutrymme, det konsumtionsutrymme, vi har för framtiden. Vi har från regeringens sida tyckt att det är en fråga för parterna på arbetsmarknaden att avgöra hur löneutrymmet ska fördelas. Det finns ingen gratisfil, ingen gratisfinansiering, av arbetstidsförkortningar. Det måste tas av det allmänna konsumtionsutrymme vi har.

Det finns mycket starka skäl som talar för att om alla fackliga organisationer vill ha arbetstidsförkortningar är också regeringen beredd att lägga fram förslag i kammaren om arbetstidsförkortningar. Men vi är övertygade om att de fackliga organisationerna känner ett stort ansvar för att detta då också ska avräknas i lönediskussion och i de avtal som kan komma att träffas. Man kan inte både ha ett avtal på en viss nivå och sedan därutöver lägga till någon form av arbetstidsförkortning.

Därför är det oerhört viktigt att fortsätta en sådan diskussion från regeringens sida med arbetsmarknadens parter, och inte minst med de fackliga organisationerna, för att stämna av och se vilket utrymme de fackliga organisationerna bedömer att de vill avstå från för att arbeta för arbetstidsreformer.

Jag tycker inte att man ska förakta arbetstidsreformer som görs i små etapper. Det är inget svårt att stå här och säga att vi nästa år eller om tre år ska genomföra både trettiotimmarsveckan och trettiofemtimmarsveckan. Men det har inte någon täckning i verkligheten om vi inte samtidigt beskriver vilka konsekvenser det får. Där kan jag ge *credit* till Yvonne Ruwaida och hennes parti. De har ständigt sagt att om man gör arbetstidsförkortningar, och framför allt mer omfattande sådana, kan man räkna med att man får en minskad tillväxt, dvs. att vår ekonomi inte kommer att växa lika snabbt i fortsättningen. Den kanske inte krymper, men tillväxttakten minskar i varje fall.

Det är också ett vägval som måste göras och som måste diskuteras. Det måste framför allt vara en fråga för ungdomen att diskutera kring arbetstidsfrågor. Vi vet att vi framåt år 2008 får en befolkningsutveckling och befolkningsstruktur som gör att det blir färre och färre på arbetsmarknaden av rent demografiska skäl. Det innebär att den ungdomsgeneration som då kommer att ta över och vara stommen på svensk arbetsmarknad naturligtvis får ett större ansvar. Därför är det väldigt viktigt att också ungdomar är med i arbetstidsdiskussionen och gör en bedömning av hur vi ser på vår tillväxt och när det finns ett utrymme för arbetstidsförkortningar.

Vi vill gärna från regeringens sida återkomma till arbetstidsfrågorna. Eftersom vi har uppfattningen att vi under åren framöver bör kunna skapa ett utrymme för sänkt arbetstid vill vi gärna efter samtal med arbetsmarknadens parter hitta rätt tillfälle för att lämna de förslagen hit till Sveriges riksdag.

Får jag till sist säga detta: Om budgeten handlar om framtiden och om reformer så är det oerhört spännande att fundera inte bara över det som ligger i budgetpropositionen nu utan också över det som ligger i nästa fas, och som vi kommer att diskutera i kommande budgetpropositioner.

Från regeringens sida är det alldeles uppenbart att det finns väldigt många angelägna önskemål på arbetslivets område. Det handlar om den diskussion vi för om ohälsan och det ökande antalet sjukdagar i arbetslivet, och det handlar om arbetsskadeförsäkring, om arbetstid och om att de fackliga organisationernas medlemmar ska få samma avdragsrätt som arbetsgivarna har. Det handlar också om många andra viktiga saker som hänger ihop med arbetslivets reformering, och det är det som jag hoppas kommer att prägla också kommande budgetpropositioner.

Anf. 11 GUNNAR HÖKMARK (m) replik:

Herr talman! Efter att ha suttit, suttit och suttit och lyssnat på finansministerns inlägg här ställer jag mig frågan: Lyssnar Bosse Ringholm över huvud taget på vad andra säger? Det spelar ingen roll vem han än bemöter, så bemöter han inte vad den personen har sagt. Han bemöter inte Mats Odell, Lena Ek eller Karin Pilsäter eller mig för vad vi har sagt, utan han säger ungefär samma saker som han alltid brukar säga.

Herr talman! Lyssnar finansministern ens på sig själv? Då skulle han ju höra att detta är en raspig grammofonskiva som går igen och igen med samma saker, och som på något sätt lägger en död hand över debatten.

Jag kan ta ett exempel. Rimligtvis måste Sveriges finansminister innan han gick upp i den här debatten ha tagit del av det förslag till inkomstskattereform som vi har presenterat, och då måste han ju veta vilket innehållet är och vilka förslagen är. Han måste veta att vi vill införa ett grundavdrag på 50 000 och ett förvärvsavdrag som innebär att bara 85 % av inkomsten beskattas. Det är helt andra tal för låginkomsttagarna än dem som Bosse Ringholm här pekar på. Eftersom han tar upp debatten om rättvisa kan jag säga att en låginkomsttagare kommer att betala en mindre andel skatt jämfört med höginkomsttagaren med vår skattereform än i dag.

Det som är rättvisa är att vi sänker skatten för alla, medan ni har startat en politik där ni tvingas göra undantagssänkningar därför att skatterna är så höga. Ni sänker skatten bara när det blir extremt olidligt. Det är därför som det i socialdemokratisk skattepolitik heter att man höjer skatten för pensionärer med eget hus men avvecklar förmögenhetsskatten för miljardärer. Finns det någon socialdemokrat i denna kammare som efteråt kan komma fram till mig och förklara vari rättvisan ligger i detta? Bosse Ringholm kommer ju inte att göra det, därför att han har inte lyssnat på vad jag har sagt. Finns det någon? Känner ni att detta är en rättvis skattepolitik? Vi kan ta diskussionen sedan, ute i kammarfoajén.

När Bosse Ringholm talar om välfärd och om hur samhället ska utvecklas gäller det bara pengar i form av offentliga utgifter och inte i form av vad människor kan skapa.

En sak som slår mig är att man hela tiden när Bosse Ringholm agerar får en känsla av att det finns en mäktig regeringsledamot som inte riktigt är känd och som snart kommer att träda fram – kanske är han släkt med FN:s generalsekreterare. När vårdköerna växer, när skatterna stiger för några andra och när energiskatterna höjs – då är det nämligen alltid ”Nå’n Annan” som bär ansvaret. Denne mäktige man kan man alltid lita på. Nu senast var det Miljöpartiet och Vänsterpartiet som bar ansvaret för att höja energiskatterna – inte Ringholm själv.

Jag skulle vilja ställa en fråga eftersom ni i budgetpropositionen pekar ut att energiskatterna ska öka med 30 miljarder. Är det regeringen som bär ansvar för detta, eller är det de andra – ”Nå’n Annan” – som bär ansvaret?

Jag skulle också vilja ställa en fråga som gäller änkor. Vänsterpartiet gick ju till val på att återupprätta änkepensionen. Jag ber Bosse Ringholm: Lyssna nu, och svara på denna fråga! Var det Vänsterpartiet som stoppade er när det gällde att återställa änkepensionen, eller är det ni som har hindrat Vänsterpartiet från att återställa änkepensionen? Vem är det som i regeringskoalitionen i detta vänsterblock har försökt hävda ankornas rätt och vem är det som har motarbetat dem? Det svaret kan vi väl dock få.

(Applåder)

Anf. 12 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik:

Herr talman! Jag lyssnade mycket noga på vad både Gunnar Hökmark och andra förespråkare för oppositionen tog upp för frågor.

Kvar står det faktum att om man som vanlig löntagare med en medelinkomst på runt 18 000 kr får en skattesänkning på 800 kr, och samtidigt vet om att den som tjänar 50 000 kr får en skattesänkning som är tio gånger så stor, dvs. 8 000 kr, så måste man ställa frågan: Vari består denna rättvisa?

Vi har sagt att målet är att 15 % av skattebetalarna ska betala statlig skatt. För Gunnar Hökmark är målet att 0 % ska betala statlig skatt. För Gunnar Hökmark är också målet att det ska vara fullkomligt ointressant om man tjänar lite eller mycket – man ska betala samma procentsats i skatt. Det är ingen rättvisa. Då har man över huvud taget inte förstått principen om skatt efter bärkraft. Då har man inte förstått att solidaritet och rättvisa faktiskt kräver att den som har bättre inkomster också kan bidra mer till samhället.

Jag har svårt att förstå Hökmarks upprördhet över att vi har olika synsätt i våra partier på det här med rättvisan och solidariteten. Det är ju där skiljelinjen går mellan våra synsätt. Vi tycker att alla medborgare ska ges en chans att vara med i samhället och få en valfrihet – och inte bara den som råkar ha mer pengar till sitt förfogande.

Den största orättvisan, som Gunnar Hökmark över huvud taget inte tar upp till diskussion, är frågan om jobben och arbetslösheten. Att inte ha ett jobb och att inte ha möjlighet att själv bidra till sin försörjning är för de flesta människor oerhört enerverande. Det är den största rättviseframgång som vi har haft under senare år när vi steg för steg har kunnat kapa arbetslösheten och komma ned till de fyra procenten och när vi steg för steg ska gå vidare för att skapa fler jobb.

Arbetsmarknadspolitiken har varit oerhört viktig för att lyfta in långtidsarbetslösa, invandrare och arbetshandikappade på arbetsmarknaden. Vi har varit oerhört framgångsrika. Bara på ett enda år har 10 000 personer som förut har varit långtidsarbetslösa i flera år fått chans till ett jobb.

Alla de resurser som arbetsmarknadspolitiken förfogar över ska bort, enligt Gunnar Hökmark och Moderaterna. Det finns inte någon som helst förståelse från Moderata samlingspartiet för att ge just de människor som själva inte har makt över sin egen situation makt via de här samhällsin-satserna. Där brister logiken i Hökmarks resonemang, eftersom han inte på något vis vill stärka de individer som behöver det bästa stödet av samhället. Han utsätter i stället de här personerna för risken att de får fortsätta med sin långtidsarbetslöshet. Invandrarna får fortsätta att stå utanför samhället. De arbetshandikappade som inte på vanligt sätt får chansen att komma in i samhället hamnar utanför.

Det är det som är den stora skillnaden när det gäller synen på rättvisa och solidaritet mellan våra partier, Gunnar Hökmark.

Anf. 13 GUNNAR HÖKMARK (m) replik:

Herr talman! Först vill jag säga en sak när det gäller den sista frågan. Det är de bemanningsföretag som ni försökte förbjuda som i dag är bäst på att få in invandrare på arbetsmarknaden. Det kunde vara en lärdom att dra nytta av när ni bekämpar andra nya reformer som vi behöver lika mycket för att göra samhället mer dynamiskt.

Nu hörde hela kammaren en sak, nämligen att de socialdemokratiska ledamöterna får göra ett tufft jobb i korridorerna och foajén eftersom finansministern inte svarar på någon av de två frågor som jag reste. Den första frågan jag ställde var: Vari ligger rättvisan i att pensionärer ska betala höjd skatt samtidigt som skatten för miljardärer lyfts?

Sedan försöker Ringholm beskriva att allting ska försvinna när vi sänker skatterna. Så är det inte heller. Vi har sagt att det är en återhållsamhet i offentliga utgifter som långsiktigt ger utrymme för en stor modern inkomstskattereform. Detta måste han ha läst, men han vill prata som han alltid har pratat. Jag tycker att det urholkar förmågan till en meningsfull debatt på lång sikt.

Sedan har vi detta med änorna. Bäckström har ju tid kvar. Ringholm vill inte svara på frågan: Var det ni som stoppade detta? Jag får väl tolka svaret så att det var ni som stoppade återupprättandet av änorna.

Till slut gäller det synen på skatten och synen på människorna. Bosse Ringholm sade tidigare i dag att en ökning av barnbidraget med 100 kr inte är så dåligt för en låginkomsttagarfamilj. Samtidigt säger han att skattesänkningar som ger låginkomsttagarfamiljen enormt mycket mer, nämligen en trygghet i sin välfärd och ett minskat bidragsberoende, inte är värt någonting.

Felet ni gör, Bosse Ringholm, är att ni uppfattar skatt som enbart pengar. Det handlar framför allt om möjligheten för människor att kontrollera sin egen välfärd och sin egen vardag. Göran Persson har alldeles nyligen sagt: Skillnaden mellan moderaterna och oss socialdemokrater är att vi bestämmer först hur mycket vi vill att välfärden ska kosta, och sedan är resten en finansieringsfråga, dvs. vi bestämmer först i den politiska makten hur mycket det offentliga ska kosta, och sedan får människorna behålla resten.

Vår uppfattning går tvärtemot detta. Vi anser att allra först ska människor kunna leva på sin egen lön i ett tryggt samhälle. Det är en ideologisk skillnad.

(Applåder)

Anf. 14 MATS ODELL (kd) replik:

Herr talman! Jag tycker faktiskt att det är ganska skandalöst med en finansminister som inte ens kan hushålla med sin egen talartid så att han kan debattera med oss i kammaren.

(Applåder)

Men vi får väl tala till finansministern, och han får svara någon annan gång.

Finansministern hävdar att maxtaxan är en satsning på barnen. Men om det är så, varför ger ni då pengarna till kommunerna? Finansministern säger att detta ger en möjlighet för de föräldrar som vill arbeta mer att kunna göra det. Ja, det är naturligtvis riktigt. Så långt har han rätt. Men det vi kritiserar är ju att det inte ger de föräldrar som vill ha mer tid

för sina egna barn möjlighet till det. Ni har fullständigt fel fokus i familjepolitiken. Ni underordnar konstant familjepolitiken arbetsmarknadspolitiken. Det har ni socialdemokrater gjort hela tiden. Man talade om de hemarbetande som en arbetskraftsreserv osv. Detta är en olycklig tradition som ni måste bryta.

Sedan har vi detta med maxtaxan och de ensamstående mammorna. De ensamstående mammorna vinner i stort sett ingenting på maxtaxan, herr talman. De har redan så låga avgifter. De som vinner på detta är de dubbelarbetande höginkomsttagarna. Det är de som verkligen får guld på hemmaplan med den här politiken.

Nu fick vi veta att finansministern är ute och surfar på nätet fram på småtimmarna. Då upptäcker han kanske också globaliseringens möjligheter att t.ex. flytta kapital blixtnabbt och lagligt eftersom vi nu har fri rörlighet för kapital. Det är ganska sent på dagen att nu börja vårda de här lätttrörliga svenska skattebaserna. Redan nu är 400 miljarder av hushållens sparpengar obeskattat placerade utomlands. Jag har ställt en fråga till finansministern, och han har svarat: Lugn, jag har tillsatt en utredning. Den ska vara klar redan den 31 mars år 2002. Det är dags att vakna. Detta är en väckarklocka för finansministern.

Han försöker också bagatellisera fastighetsskattechocken och talar om ett genomsnitt. Det är klart att för den som har ena foten i kokande vatten och den andra i iskallt är det i genomsnitt ganska skönt. Men vad har finansministern för råd till det pensionärspar som följde arbetsmarknadspolitiken och flyttade till Stockholmsregionen på 50-talet till ett radhus i Hässelby? I dag får de 3 100 kr i genomsnitt i ökad fastighetsskatt men bara 340 kr i sänkt inkomstskatt. Vilket råd har finansministern till dessa människor? Det är en skandal att ni, som kallar er en arbetarregering, kan behandla vanliga medelinkomsttagare på det sätt som nu sker genom den här fastighetsskattechocken.

Herr talman! Man förvånar sig som sagt över mycket av det som finansministern säger. Han påstod att jag skulle ha uttalat mig nedsättande om järnvägar. Sanningen är att när jag var kommunikationsminister tredubblades investeringarna i järnvägar. Nu har ni inte ens en kommunikationsminister. Det har inte startats ett enda nytt projekt under 1999 eller 2000, och det kommer inte heller att ske under 2001. Nu säger näringsministern att det ska komma hundratals miljarder till investeringar i infrastrukturen. Det skulle vara intressant att höra vad Vänsterpartiet och Miljöpartiet säger om detta.

Anf. 15 LENA EK (c) replik:

Herr talman! Även jag tycker att det är synd att vi inte får chansen att bryta åsikter mot varandra i debatten därför att finansministerns talartid är slut. Det är inte bra för det politiska samtalet.

Jag visar på den situation som unga föräldrar befinner sig i som det familjepolitiska systemet ser ut i dag med en lägsta ersättning på 60 kr om dagen. Det drabbar främst unga arbetslösa och studerande. Det är klart att det är bra att barnbidraget går upp med 100 kr i månaden. Det är klart att 100 kr till är viktigt för den som får ut 1 680 kr eller kanske 1 700 kr i månaden, men det ger ju inte en möjlighet att leva utan att söka socialbidrag. Det är väl inte en situation som vi ska ha i en välfärdsstat

för unga föräldrar i början av livet? Det är inte bra. Vi måste göra någonting åt detta.

Fastighetsskatten har berörts. Där finns samma kritik som jag hade i mitt anförande. Det är systemen vi behöver fundera över och förnya. Det är här reformpolitiken behövs. Det är alldeles självklart att fastighetsskatten som den ser ut nu drabbar människor väldigt hårt.

Det som jag tänkte diskutera mer är vägarna. I den finansplan som nu ligger finns det en massa plock i texten med några miljoner hit och dit. Det är ganska svårt att hitta en struktur i detta. I dag är standarden på vägarna ett av de mest vanliga samtalsämnena runtom i landet.

I dag säger Vägverket att man kan utföra ungefär hälften av det underhåll som behöver göras. I den finansplan som ligger här ser vi nu att för de närmaste åren framöver minskar anslagen t.o.m. något. Sedan finns det utredningar och förslag som kommer, men vägarna försämrar ju drastiskt hela tiden dag för dag.

Det är ett akut problem vi har, ett problem som faktiskt kommer att påverka tillväxten om vi inte löser det.

Det sista är poliserna. Vi har inte haft någon större debatt om rättstrygghet i kammaren i dag, men den debatten måste vi föra. Det går inte att lägga på polisen mer arbetsuppgifter och inte lägga på mer än en liten aning pengar. Vi måste lösa situationen med polisernas arbetssituation och tryggheten för vanliga människor runtom i landet.

Anf. 16 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag vet inte vilket som är värst: om vi har en finansminister som inte kan hushålla med vare sig tid eller pengar eller om han helt enkelt inte törs debattera med någon annan än Gunnar Hökmark. Av någon anledning blir det i alla fall så att vi får avleverera våra repliker rakt av.

Man får verkligen lätt intrycket att finansministern inte bara kommer hit svartklädd utan också har svart karbonpapper i munnen. Som vanligt har han inskrivet i sitt manus att vi skulle vara dysterkvistar. Det kanske är samma manus som förra gången. Jag kan dock säga att ingenting är mer fel. Jag tror verkligen att det finns otroliga möjligheter, men grejen är att då måste man använda dem, inte bara sitta och kamma hem segrar som vunnits i tidigare slag.

Herr talman! Bosse Ringholm sade förut, precis som han brukar, att vi i Folkpartiet på något sätt inte längre skulle vara för jämställdhet bara därför att vi inte är för alla patriarkaliska förslag om mer makt till staten som ni och era stödpartier kommer med. Jämställdhet handlar inte om makt för statsapparaten, att man flyttar makten från den egna gubben till gubbarna i statsapparaten. Det handlar om mer makt till kvinnorna själva, och det är därför som vi invänder mot er jämställdhetspolitik.

Ta bara ett sådant enkelt exempel som hur det står till på våra arbetsplatser, med stress, utbrändhet och sjukdom! Det är inte som jag svartmålar; det är ett jätteproblem. Det gäller särskilt de stora, offentliga arbetsplatserna inom vården, skolan och äldreomsorgen, och det gäller allra mest kvinnorna. Nog vore det väl mycket bra för ett parti som säger sig värna om jämställdhet och makt åt kvinnorna om man vore beredd – förutom att man behöver göra någonting för att få pengar till rehabilitering, i stället för att passivt sitta och se på när folk får vänta på hjälp och

pengarna i stället rinner till sjukpenning – att göra någonting åt själva grundproblemen: se till att människor får makt över sitt arbetsliv, förändra arbetsorganisationen, ge människor fler arbetsgivare att välja på och kanske möjlighet att bli sin egen samt dessutom utveckla en dynamisk framtidsbransch.

Varför säger ni nej till att avreglera vården och skolan? Ni sitter bara och försöker fundera ut hur ni ska kunna reglera detta ännu mer. Det, herr talman, är verkligen jämställdhetsfientligt.

Sedan var det en annan grej. Man vet inte om man ska skratta eller gråta. Ringholm verkar inte alls ha förstått vad man säger, när han pratar om det här med att vem som helst kan lova ut mer pengar. Först och främst var det inte så för tio år sedan att vi ställde ut en massa löften. Vi propagerade för åtstramningar. Det var sannerligen inte särskilt populärt, särskilt inte från ert håll. Men vad jag framför allt ville ha sagt – finansministern kan ju lyssna, även om han inte debatterar – var att Bosse Ringholm tydligen inte alls fattade poängen. Vad jag sade var att vem som helst kan lova ut mer pengar, men vem som helst kan inte se till att man får valuta för pengarna. Det är mycket svårare. Det är precis det som de här pengarna till skolan handlar om.

Vad jag invänder emot är att man inte får använda pengarna till det som kanske allra mest behövs. Tusen nya lärare i Stockholm skulle man kunna anställa, säger Ringholm. Det är bara det att det finns inga tusen nya lärare att anställa, därför att det är alldeles för få duktiga unga människor som vill bli lärare och alldeles för få lärare som känner att de orkar och vill stanna kvar. Då måste man kunna förbättra arbetsvillkoren inom läraryrket, göra det till det statusyrke som det borde vara. Det är detta ni inte fattar: Det är lätt att lova ut mer pengar, men det är svårare att se till att man får använda dem på ett vettigt sätt.

Vidare sade Ringholm att jag skulle bli mer vetande om jag bara läste budgeten. Problemet är att jag även lyssnade på Bäckström. När det gäller överskottet är det otroligt viktigt, för framtiden och för balansen i ekonomin, att vi ser till att hålla utgifter och inkomster på en balanserad nivå och kan amortera av mer på statsskulden. Problemet är att ni inte är överens om vad som gäller. Det är det som kommer att bli beslutat, och det skapar en osäkerhet. Om ni reder ut det och klart deklarerar det ska nog jag kunna klara amorteringarna med Hökmark, det kan jag försäkra.

Till sist, herr talman: Eftersom våra repliktider nu är slut och finansministern inte vill debattera hoppas jag verkligen att vi kan återkomma senare i höst med en bättre hushållning både med ekonomin och med talartiden.

Anf. 17 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Herr talman! Jag ska svara på en fråga: Vems är felet med änkepensionerna? Det hände under s-c-samarbetet. Hur är det nu då? Orsaken är faktiskt i grunden inte Vänsterpartiet eller Bosse Ringholm utan utgiftstaket. Det går inte att få in 1 miljard i prioriteringar under taket.

Sedan är det en väldigt viktig sak, herr talman: Moderater och borgare vill ju sänka detta utgiftstak ännu mer. Då skulle det vara ännu svårare att få in det.

Prot. 2000/01:3
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Och sprid inte, Gunnar Hökmark och andra borgerliga företrädare, myten att man kan göra separatuppgörelser, precis som om det vore möjligt för Vänsterpartiet att göra någon separatuppgörelse med de borgerliga partierna och på så sätt lösa detta. Det tillåter inte budgetsystemet. Sprid inte uppgiften till änkorna att det är en möjlighet! Ni har varit med på att vi ska ha ett budgetsystem där man tar alla beslut vid ett och samma tillfälle. Gunnar Hökmark! Om vi skulle göra upp med er om änkepensionerna tvingades vi ansluta oss till hela den moderata skattepolitiken.

Desinformera inte änkorna! Sluta med det! Säg inte att något är möjligt som inte är möjligt!
(Applåder)

Anf. 18 YVONNE RUWAIDA (mp):

Herr talman! Jag vill först instämma i det som Lars Bäckström sade om att inte desinformera änkorna. Jag tycker att det är väldigt fel när man gör på detta vis från moderaternas håll.

Jag tänkte egentligen prata om arbetstidsfrågan. Vi har ju haft, både i samhället och i vårt parti, väldigt stora förhoppningar om att det ska bli en sänkning av arbetstiden. Det finns flera skäl till det: dels de rent ekonomiska skälen, dels också de rent mänskliga skälen.

För oss är meningen med ekonomisk utveckling inte att vi ska jobba allt hårdare och allt längre tid. Meningen med ekonomisk utveckling ska vara att ge oss ett bättre liv. Vi tror att i valet mellan prylar och mer fri tid är det mer fri tid som människor vill ha. Speciellt bland dem som jobbar inom sjukvården och skolan är det väldigt många som säger att de vill ha mer personal och sänkt arbetstid. Det är de två frågorna de själva lyfter upp. Jag tror att det här är två väldigt nödvändiga saker: dels att man har mer resurser och kan anställa fler, dels att man sänker normalarbetstiden så att fler vill jobba inom dessa yrken.

Vi säger också att tillväxten kommer att bli mindre. Den kommer inte att minska, men det kommer att bli en minskad tillväxt. Den privata konsumtionen fram till år 2015 kommer att öka med 50 % om man har 40 timmars arbetsvecka och med 20 % om man har 30 timmars arbetsvecka. Den offentliga konsumtionen kommer att minska med 5 % i stället för att öka med 10 %. Men vi anser att en arbetstidsförkortning kommer att minska de offentliga kostnaderna. Vi kommer att behöva mindre sjukvård, mindre medel till sjukpenning, mindre medel till barnomsorg osv. Därmed kommer det att gå runt.

Här har man olika syn på samhället på lång sikt. Det är väldigt många i Sverige, speciellt inom den offentliga sektorn, som vill ha en arbetstidsförkortning.

Här nämndes bemanningsföretagen som någonting positivt. Jag vill bara påpeka att bemanningsföretagen på intet sätt har visat att de tar ansvar mot t.ex. diskriminering av invandrare. Tvärtom visar det sig att de bryter mot den lagstiftning som ska skydda alla anställda redan i dag, i fråga om att inte anställa såväl gravida kvinnor som invandrare på olika företag.

Det här är någonting som har visat sig vid försök som har gjorts av olika medier. Man har ringt bemanningsföretag som sagt: Ja, vi vill gärna anställa folk, men inte invandrare och inte kvinnor som är eller kommer att bli gravida.

Här har bemanningsföretagen visat sig vilja bryta mot den lagstiftning som finns. Att säga att bemanningsföretag skulle vara positiva för invandrarna är inte sant.

Vi har gjort en hel del i den här budgeten för att minska diskrimineringen. Tyvärr är det som vi ser det inte tillräckligt. Det finns en skarp skiljelinje mellan oss och socialdemokraterna. Vi tror att det civila samhällets roll i att motverka diskriminering är väldigt viktig. Det finns inga lobbyorganisationer som har pengar för att motverka diskriminering på grund av etnisk tillhörighet.

Det som är viktigt att bygga upp är civila aktörer som kan agera, t.ex. på riksnivå. Man behöver ha en organisation som är fristående och kan granska både det privata näringslivet och den offentliga sektorn samt motverka både rasism och diskriminering. Även på kommunal nivå behövs den här typen av civila nätverk, och de behöver få stöd.

Här känner i alla fall jag att socialdemokraterna i dag inte är positiva till sådana förslag, därför att man helt enkelt är rädd för en alltför ingående granskning av den offentliga sektorn. Det tycker jag är mycket synd. Det behövs fler åtgärder mot diskrimineringen på arbetsmarknaden och i samhället än de som vi faktiskt genomför i dag.

När det gäller moderaternas prat om frihet undrar jag vad det är för frihet man pratar om. Här är kristdemokraterna lika skyldiga.

Vad är frihet? Är det frihet när man som mamma måste klä sina barn i T-shirt och keps för att de inte ska få hudcancer på grund av att vi har ett ozonskikt som uttunnas och att UV-strålningen når ned till oss människor? Är det frihet?

Är det frihet när människor, speciellt i de fattiga delarna av världen, kommer att få försämrade livsvillkor, ja, t.o.m. kommer att dö på grund av växthuseffekten?

Är det frihet när vi har ett mer extremt väder som gör dig så sårbar att du i ditt hus kanske kommer att drabbas av översvämningar?

Det är inte frihet. Vi måste motverka växthuseffekten och därför måste den ekonomiska politiken ha ekologiska och sociala ramar.

Anf. 19 MATS ODELL (kd):

Herr talman! Jag tycker faktiskt att Lars Bäckström gjorde en ynkelig figur i talarstolen nyss. Här har Vänsterpartiet till förra valet skurit pipor i vassen när det gällt att återställa änkepensionen. Nu har man i det ena budgetarbetet efter det andra icke prioriterat detta vallöfte. Dessutom försöker han skylla på de borgerliga partierna. Han hukar bakom budgetlagen.

Ett budgetarbete, herr talman, är att prioritera, att sätta upp det som är prioriterat. Det som borde höra till demokratisk anständighet, Lars Bäckström, är att det som ni har gått ut och vunnit väljare på ändå måste tas med. När har vi hört Vänsterpartiet larma om att ni inte har fått igenom detta? I ett antal andra frågor har det i det här budgetarbetet ställts ultimativa krav från olika håll, men icke när det gäller änkepensionerna.

Jag tycker att Lars Bäckström faktiskt har en stor anledning att skämmas efter detta inlägg. Änkorna, som demonstrerat troget här ute, litade på Vänsterpartiet. Jag antar att ni fick ganska många röster. Ni är dem svaret skyldiga, Lars Bäckström.

Överläggningen var härmed avslutad.

Propositionen bordlades.

3 § Kompletteringsval till skatteutskottet

Förste vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Lennart Axelsson som suppleant i skatteutskottet.

Förste vice talmannen förklarade vald till

suppleant i skatteutskottet
Lennart Axelsson (s)

4 § Anmälan om val av ordförande i arbetsmarknadsutskottet

Förste vice talmannen meddelade att *Sven-Erik Österberg* (s) valts till ordförande i arbetsmarknadsutskottet den 5 september.

5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och delats ut till kammarans ledamöter:

Förslag till rådets förordning om ändring av budgetförordningen av den 21 december 1977 i syfte att göra åtskillnad mellan funktionerna för internrevision och förhandskontroll *KOM (2000) 341*

Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén angående beskattning av bränsle för luftfartyg. *KOM (2000) 110*

Förslag till rådets direktiv om det europeiska avtalet om arbetstidens förläggning för flygpersonal inom civilflyget som slutits mellan Association of European Airlines (AEA), Europeiska transportarbetarfederationen (ETF), European Cockpit Association (ECA), European Regions Airline Association (ERA) och International Air Carrier Association (IACA) *KOM (2000) 382*

Förslag till rådets förordning om ändring av förordning för systemet för miljöpoäng för tunga lastfordon i trafik genom Österrike
KOM (2000) 395

Europeiska kommissionens förslag till förordning om tillträde till access-nät *KOM (2000) 394*

Förslag till Europaparlamentets och Rådets beslut om inrättandet av ett gemensamt handlingsprogram för att främja samarbete mellan medlemsstaterna i syfte att bekämpa social utslagning *KOM (2000) 368*

Prot. 2000/01:3
20 september

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2000/01:3 till utbildningsutskottet
2000/01:11 till skatteutskottet

Skrivelser
1999/2000:120 till näringsutskottet
1999/2000:137 till socialutskottet
1999/2000:146 till arbetsmarknadsutskottet

7 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 19 september

2000/01:1 av *Sten Andersson* (m) till statsminister Göran Persson
Österrikesanktionerna

2000/01:2 av *Kenneth Johansson* (c) till socialminister Lars Engqvist
Hörselvård

2000/01:3 av *Per Westerberg* (m) till näringsminister Björn Rosengren
Myndigheters ingripande mot småföretagare

2000/01:4 av *Elver Jonsson* (fp) till näringsminister Björn Rosengren
Säkra postservicen

2000/01:5 av *Åsa Torstensson* (c) till statsrådet Lars-Erik Lövdén
Sveriges kommuner

2000/01:6 av *Inger Segelström* (s) till justitieminister Laila Freivalds
El- och fotbollsprojektet

2000/01:7 av *Maud Ekendahl* (m) till justitieminister Laila Freivalds
Svarttaxi

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 september.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 september

2000/01:2 av *Carina Hägg* (s) till statsrådet Maj-Inger Klingvall
Utsänd till Burundi

2000/01:3 av *Marianne Andersson* (c) till kulturminister Marita Ulvskog
Församlingstillhörighet som grund för folkbokföring

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 september.

9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 19 september

1999/2000:1397 av *Maud Ekendahl* (m) till finansminister Bosse Ring-
holm

Riksskatteverkets hantering av sekretessbelagda uppgifter

1999/2000:1399 av *Willy Söderdahl* (v) till statsrådet Ingegerd Wärners-
son

Naturskolor

1999/2000:1402 av *Rolf Gunnarsson* (m) till näringsminister Björn Ro-
sengren

Regionalt företagsstöd

1999/2000:1414 av *Kenneth Johansson* (c) till utbildningsminister Tho-
mas Östros

Kunskapsbygget 2000 – det livslånga lärandet

den 20 september

1999/2000:1377 av *Krister Örnfräder* (s) till finansminister Bosse Ring-
holm

Fastighetsskatten

1999/2000:1405 av *Kenneth Johansson* (c) till socialminister Lars Eng-
qvist

Åtgärder mot ökad narkotikaanvändning

1999/2000:1416 av *Eva Flyborg* (fp) till finansminister Bosse Ringholm
Statens aktieaffärer

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 september.

10 § Kammaren åtskildes kl. 12.15.

Prot. 2000/01:3
20 september

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början t.o.m. 2 § anf. 9 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

1 § Ny riksdagsledamot, m.m.	1
2 § Debatt med anledning av budgetpropositionen	1
Anf. 1 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	1
Anf. 2 GUNNAR HÖKMARK (m)	6
Anf. 3 LARS BÄCKSTRÖM (v)	9
Anf. 4 MATS ODELL (kd)	14
(forts.)	15
Ajournering.....	15
Återupptagna förhandlingar	15
2 § (forts.) Debatt med anledning av budgetpropositionen	15
Anf. 5 TALMANNEN	15
Anf. 6 MATS ODELL (kd)	15
Anf. 7 LENA EK (c)	17
Anf. 8 KARIN PILSÄTER (fp)	22
Anf. 9 YVONNE RUWAIDA (mp)	26
Anf. 10 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	31
Anf. 11 GUNNAR HÖKMARK (m) replik	37
Anf. 12 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik	38
Anf. 13 GUNNAR HÖKMARK (m) replik	40
Anf. 14 MATS ODELL (kd) replik	40
Anf. 15 LENA EK (c) replik	41
Anf. 16 KARIN PILSÄTER (fp) replik	42
Anf. 17 LARS BÄCKSTRÖM (v)	43
Anf. 18 YVONNE RUWAIDA (mp)	44
Anf. 19 MATS ODELL (kd)	45
3 § Kompletteringsval till skatteutskottet.....	46
4 § Anmälan om val av ordförande i arbetsmarknadsutskottet	46
5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	46
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	47
7 § Anmälan om interpellationer	47
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	48
9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	48
10 § Kammaren åtskildes kl. 12.15.	49